

คุณยาย&เดอะแก๊ง

จาก “แก๊งกวนเมือง” สู่ “เครือข่ายเยาวชน”

สานพลัง สร้างสุขภาวะ

ที่ปรึกษา

นพ.อำพล จินดาวัฒนะ
นพ.อุกฤษฏ์ มลิินทางกูร

ผู้อำนวยการ ประสานงาน

นिरชา อัครวีรากุล
ณนุต มธุรพจน์
จรินทร์ คงศรีจันทร์
นวินดา จัดหงษา

บรรณาธิการ

ยุทธนา วรุณปิติกุล

ผู้เขียน

รวีวาร โคมเหลา

ศิลปินกรรม และรูปเล่ม

สำนักพิมพ์ Organic Books

พิสูจน์อักษร

สมประสงค์ บุญผ่อง
ชนิษฐรัตน์ มีสพันธ์

ภาพปก

วรธิตา อยู่ยอด

จัดพิมพ์ และเผยแพร่โดย

สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.)
ชั้น 2 อาคาร 88/37 ติวานนท์ 14 ตำบลตลาดขวัญ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์ 0-2590 -2304 โทรสาร 0-2590 -2311
เว็บไซต์ www.nationalhealth.or.th

คำนิยม

ถ้าถามว่าหากจะเปลี่ยนแปลงโลกไปสู่โลกแห่งการอยู่ร่วมกันด้วยสันติระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติแล้ว อะไรสำคัญที่สุด คำตอบอาจจะมีหลากหลาย แต่คงจะไม่ลงตัวถ้าไม่ใช่การมี “หัวใจของความเป็นมนุษย์”

ไม่มีสัตว์ชนิดใดที่สามารถทำลายโลกได้ เพราะสัตว์อยู่ตามธรรมชาติ ธรรมชาติไม่ทำลายธรรมชาติ แต่มนุษย์เป็นสัตว์ที่ผิดธรรมชาติได้ จึงทำลายโลกได้ มนุษย์มีความโลภมากผิดธรรมชาติ และสามารถคิดเทคโนโลยีที่ขยายความโลภให้มากอย่างไม่มีที่สิ้นสุด เทคโนโลยีที่ว่านั้นคือเงิน ในขณะที่อาหารเป็นของจริง แต่เงินไม่ใช่ของจริง ลองนึกภาพดูว่าจำนวนเงินนั้นเราสามารถเติมตัวเลขเพิ่มเข้าไปเท่าไรก็ได้ เช่น ๑๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐... เติมไปจนสุดขอบฟ้าเลยก็ได้ แสดงว่ามันไม่ใช่ของจริง แต่เป็นมายาคติที่มาขยายความโลภออกไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

เมื่อมนุษย์มาถือการพัฒนาที่เอาเงินเป็นตัวตั้ง ก็เท่ากับเอาความโลภอันไม่มีที่สิ้นสุดเป็นตัวตั้ง การพัฒนาแบบนี้จึงไปทำลายทรัพยากรนานาชนิดเพื่อเปลี่ยนให้เป็นตัวเลขให้มากขึ้นๆ โลกจึงถูกทำลายมากขึ้น รบกวธรรมชาติและรบกวนการอยู่ร่วมกันจนวิกฤติและเครียดไปหมด จนไม่มีทางออกด้วยการ “พัฒนา”

แต่มนุษย์ก็มีธรรมชาติที่วิเศษสุดอยู่อย่างหนึ่ง ตามคำว่า “มนุษย์” นั้นเอง มนุษย์แปลว่าจิตใจสูง มนุษย์ต่างจากสัตว์ตรงที่มีจิตใจสูง

จิตใจสูง หมายถึง จิตใจที่เห็นแก่คนอื่นและสิ่งอื่นอย่างไม่นำเชื่อ เพราะ
อย่างนี้ มนุษย์จึงมีความดีที่สามารถทำเรื่องดีได้อย่างสูงสุด เนื่องจาก
ความดีสุดๆ นี้เป็นศักยภาพในความเป็นมนุษย์เท่านั้น เราจึงเรียกกันว่า
“หัวใจของความเป็นมนุษย์” ทุกคนเคยสัมผัสหัวใจของความเป็นมนุษย์
มาด้วยกันทุกคนและรู้ว่ามันให้ความรู้สึกที่อบอุ่นและเป็นสุขอย่างล้ำลึก
เพียงใด

ในกระแสรายการของอารยธรรมวัตถุนิยม บริโภคนิยม เงินนิยม ก็ยังมีเรื่องดีดี หรือเรื่องที่มีหัวใจของความเป็นมนุษย์อยู่ในทุกพื้นที่ เพราะมันเป็นธรรมชาติอีกด้านหนึ่งของมนุษย์ ถ้าเราบันทึกเรื่องราวดีดีมาเผยแพร่กัน มนุษย์ก็จะมีความสุขและมีกำลังใจมากขึ้น ความสุขและความดีเป็นเรื่องที่
ระบอบได้ สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.) พยายามเคลื่อนไหว
“สังคมไทยหัวใจมนุษย์” และพยายามส่งเสริมให้มี “ธนาคารของเรื่องราวดีดี”
หวังว่าเรื่องราวดีดีเล่มนี้ จะเข้าไปสัมผัสส่วนลึกในจิตใจของคนอย่าง
กว้างขวาง ด้วยเพราะสัมผัสส่วนลึกในจิตใจเท่านั้น ที่จะช่วยให้โลกงดงาม
น่าอยู่

ศ.นพ.ประเวศ วะสี

คำนิยม

แม้เราจะเพียรพยายามสร้างและรณรงค์ ส่งเสริม “สังคมแห่ง
สุขภาวะ” ในรูปแบบต่างๆ มากมายเพียงใด แต่สังคมแห่งสุขภาวะที่แท้จริง
ย่อมไม่อาจเกิดขึ้นได้ หากมนุษย์ซึ่งเป็นผู้ขับเคลื่อนสังคมปราศจากเสียซึ่ง
“หัวใจของความเป็นมนุษย์” หรืออาจสรุปคร่าวๆ ได้ว่า “คนที่มีคุณงาม
ความดีอยู่ในหัวใจ” ย่อมมีจิตสำนึกห่วงใยทั้งต่อตนเอง ผู้อื่น สรรพชีวิต
ทั้งมวล และสิ่งแวดล้อม และเมื่อบุคคลผู้นั้นลงมือกระทำการใดๆ เขาก็จะ
กระทำอยู่บนพื้นฐานของการไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ทุกคนและทุกสิ่ง
เหล่านั้น

เมื่อราวต้นปีที่ผ่านมานี้ คณะนักวิจัยจากมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด
และมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา ได้เผยแพร่ผลการวิจัยใน
วารสารการแพทย์บริติช เมดิคัล มีเนื้อหาสำคัญสรุปได้ว่า จากการศึกษา
พฤติกรรมกลุ่มตัวอย่างกว่า 4,700 คน เป็นเวลา 20 ปี พบว่า “ความสุข”
สามารถติดต่อแพร่จากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่งได้ ด้วยการได้รับทราบ
เรื่องราวและพบเห็นบุคคลที่มีความสุข และเมื่อบุคคลหนึ่งได้เข้าไปอยู่ใน
เครือข่ายแห่งความสุขแล้ว เขาก็จะทำให้เพื่อนฝูง ญาติพี่น้อง และคนใกล้ชิด
มีโอกาที่จะมีความสุขเพิ่มขึ้นไปด้วย เพราะภาวะทางอารมณ์ของคนเรา
ไม่ได้ขึ้นอยู่กับตัวเราเพียงคนเดียว แต่ยังเกี่ยวพันกับการกระทำและ
ประสบการณ์ของผู้อื่นด้วย ไม่ว่าจะ เป็นบุคคลที่เราเกี่ยวข้องด้วยโดยตรง
หรือไม่ได้รู้จักก็เป็นการส่วนตัวก็ตาม ด้วยเหตุนี้จึงกล่าวได้ว่า ความสุขเป็น
โรคติดต่ออย่างหนึ่ง

ด้วยนัยเดียวกันนี้ “หัวใจของความเป็นมนุษย์” ก็น่าจะเป็นโรคติดต่อกันได้เช่นกัน และเรื่องราวดีดีที่สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.) ได้รวบรวมมาไว้ในหนังสือเล่มนี้ รวมถึงอีกหลายเรื่องราวที่รวบรวมไว้ในธนาคารเรื่องราวดีดีแห่งชาติ ก็น่าจะช่วยทำให้ “หัวใจของความเป็นมนุษย์” ติดต่อแพร่ขยายไปยังคนไทยทุกคนได้อย่างกว้างขวาง และเมื่อนั้นก็คงจะกล่าวได้เต็มปากเต็มคำว่า “สังคมไทยคือสังคมแห่งสุขภาวะ”

นพ.มงคล ณ สงขลา

ประธานคณะกรรมการบริหารยุทธศาสตร์
การสร้างสังคมสุขภาวะที่มีหัวใจของความเป็นมนุษย์

คำนำ

การเปลี่ยนแปลง - วลียอดฮิตแห่งปี 2551
แท้จริงแล้วการเปลี่ยนแปลงคือสิ่งที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาแห่งการดำรงอยู่ของมนุษยชาติ ภายใต้นามที่อาจเรียกได้ว่า **“การพัฒนา”**
นับแต่ที่มีการพัฒนาเกิดขึ้น วิถีชีวิตของมนุษย์ยิ่งออกห่างจาก **“ธรรมชาติ”** อันเป็นต้นกำเนิดของชีวิตและวัฒนธรรมมากขึ้นทุกที จนทำให้ **“ธรรมชาติแห่งหัวใจของความเป็นมนุษย์”** เริ่มเปลี่ยนแปลงไป

.....
ธรรมชาติแห่งความเคารพและเกรงกลัวในปรากฏการณ์ธรรมชาติ
เปลี่ยนไปเป็นความมั่นใจและความอหังการที่จะเข้าควบคุมธรรมชาติ
ธรรมชาติแห่งความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และช่วยเหลือแบ่งปันระหว่าง
เพื่อนมนุษย์ เปลี่ยนไปเป็นการค้ากำไรและเอาวัดเอาเปรียบ
ธรรมชาติแห่งการดำรงอยู่ด้วยความเรียบง่าย เพาะปลูก เลี้ยงสัตว์
พึ่งพิงและต่างตอบแทนกับธรรมชาติ เปลี่ยนไปเป็นการผลิตด้วยเทคโนโลยี
ทันสมัยที่คำนึงถึงปริมาณมากกว่าคุณภาพของสิ่งแวดล้อมและสรรพชีวิต
ธรรมชาติแห่งการมองเห็นความงามของภูเขา ป่าไม้ ลำธาร ท้องฟ้า
ขลุ่ย ในฐานะของทรัพยากรเพื่อส่วนรวม เปลี่ยนไปเป็นการครอบครองและ
ตีมูลค่าในรูปของตัวเงิน

.....
ท้ายที่สุดแล้ว ความเปลี่ยนแปลงที่มีเศรษฐกิจและเงินเป็นตัวตั้ง
กลับนำสังคมมนุษย์ไปสู่ผลกระทบมากมาย

ป่าไม้ที่ลดลง มลพิษที่เพิ่มขึ้น ภัยธรรมชาติที่รุนแรง การขาดแคลน
อาหารและแหล่งน้ำ

ความล่มสลายของชุมชน ความเจ็บป่วย ความเหลื่อมล้ำทางสังคม
หนี้สินท่วมหัว ฯลฯ

มนุษย์ทุกคนล้วนได้รับผลกระทบนี้ ไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง
เพราะตระหนักถึงผลกระทบอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งหลาย
ทั้งปวง

จึงมีผู้คนกลุ่มเล็กๆ หลากหลายกลุ่ม ได้เริ่มต้นการเปลี่ยนแปลง
อีกครั้ง บนแนวทางของการกลับคืนสู่ธรรมชาติให้มากที่สุด

เช่นเดียวกับผู้คนจากทุกภาคส่วนในสังคมไทยที่มีส่วนร่วมในการร่าง
“พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550” เพื่อมุ่งหวังให้เป็นกฎหมายที่เป็น
เครื่องมือ กลไกในการเชื่อมประสานและขับเคลื่อนสังคมไทยไปสู่ “สังคมสุขภาวะ”

สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.) ได้ดำเนิน “โครงการ
ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การสร้างสังคมสุขภาวะที่มีหัวใจของความเป็นมนุษย์”
ขึ้น โดยเล็งเห็นว่า สังคมสุขภาวะที่มีหัวใจของความเป็นมนุษย์นั้นต้องอาศัย
การพัฒนาประเทศอย่างสมดุล ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมควบคู่กันไป ภายใต้
บริบทของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงการสร้างการมีส่วนร่วมจาก
กลไกพันธมิตรทุกภาคส่วนในสังคม เข้ามาร่วมขับเคลื่อนด้วยหัวใจของความเป็น
มนุษย์เป็นพื้นฐาน

ด้วยยุทธศาสตร์ของโครงการ ที่มุ่งเน้นการพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้
ร่วมกัน พัฒนาระบบการสร้างและจัดการความรู้ที่เน้นในทางสร้างสรรค์
สิ่งดีงามให้เกิดขึ้น โดยผ่านกระบวนการสื่อสารทางสังคมและนำไปสู่ค่านิยมใหม่
ของสังคม ทั้งนี้เพื่อให้เกิดนโยบายสาธารณะที่เอื้อต่อการพัฒนาไปสู่สังคม
สุขภาวะที่มีหัวใจของความเป็นมนุษย์

.....

จากผู้พยายามควบคุมธรรมชาติ จึงเปลี่ยนมาเป็นผู้เรียนรู้ เข้าใจ
และยอมรับในความยิ่งใหญ่ของธรรมชาติ

จากผู้ชาย จึงเปลี่ยนมาเป็นผู้ให้

จากมุ่งค้ากำไรสูงสุด จึงเปลี่ยนมาเป็นการพึ่งพาบนรากฐานของ
ความหวังยึดต่อชีวิตและสังคม

จากที่เคยทำงานเพื่อเงินและการถือตัวไปสู่สถานภาพที่ (คิดว่า) สูงขึ้น
จึงเปลี่ยนมาเป็นที่สนใจต่อเพื่อนมนุษย์และผู้ด้อยโอกาสในสังคม เคารพกัน
ในฐานะเพื่อนมนุษย์

.....

เมื่อการเปลี่ยนแปลงนำพาผู้คนให้คืนกลับมาสู่การเป็น “มนุษย์ที่มี
หัวใจของความเป็นมนุษย์” อีกครั้ง “เรื่องราวดีดี” มากมายที่กระจายตัวเกิดขึ้น
ณ มุมเล็กมุมน้อย ทั่วไทย ทั่วโลก จึงเริ่มปรากฏขึ้น

เรื่องราวดีดีส่วนหนึ่งจะนำมาเก็บไว้ใน “ธนาคารข้อมูลเรื่องราว
ดีดีแห่งชาติ” ซึ่งจะเป็นฐานข้อมูลเพื่อประโยชน์ของสาธารณะเพื่อให้เกิดการ
แลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในวงกว้าง เป็นการสร้างเสริมกำลังใจให้แก่ผู้คนที่มุ่งมั่น
ในการสร้าง “สังคมที่ต้องการ” และที่สำคัญ เป็นแรงบันดาลใจให้ผู้คนอีก
กลุ่มหนึ่งที่กำลังมุ่งมั่นในสิ่งเดียวกัน

เมื่ออ่าน “เรื่องราวดีดี” ในหนังสือเล่มนี้จบลง คุณอาจค้นพบว่า...

ท้ายที่สุดแล้ว สุดท้ายของการเปลี่ยนแปลง จะนำพาผู้คนกลับคืน
สู่ธรรมชาติ

สู่การมองเห็นคุณค่าของทุกสรรพสิ่งด้วยหัวใจ

อันเป็นหัวใจที่แท้จริงของความเป็นมนุษย์

และเป็นความหมายที่แท้จริงของการพัฒนา

นพ.อำพล จินดาวัฒนะ
เลขาธิการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

สารบัญ

บทที่ 1	เยาวชน หรือแก๊งกวนเมือง?	17
	ที่มาของ NDR	18
	ชื่อ NDR	20
	แผ่อิทธิพล	21
	ที่มาของแก๊งชาบูไร	24
บทที่ 2	ยาย หรือหัวหน้าแก๊ง?	27
	วิธีของยาย	32
	จากที่ปรึกษาแก๊งกลายเป็นผู้ให้คำปรึกษากลุ่มเยาวชน	34
บทที่ 3	เปลี่ยนวัยรุ่นพลังรุนแรง สู่พลังสร้างสรรค์	37
	เด็กเหลือขอ หรือว่าเยาวชนที่พยายามพัฒนาศักยภาพ	41
	แสวงหาความร่วมมือ	49

บทที่ 4	เยาวชนหญิง หรือเด็กสาวใจแตก	51
	บรรณานุกรม	58

คำ

คืนสลัวราง ถนนทอดยาวเปลี่ยวร้าง ดวงไฟสลัวมสาดแสง เลื่อนหรือไหลลลอน ราตรีที่ผู้คนหลับไหล ยวดยานขนาดใหญ่วิ่งตะบึงผ่าน บัดดล เสียงมอเตอร์ไซด์ค์แตรก้องระเบิดความเจี๊ยบ เสียงบิดเร่งเครื่อง ดั่งกระซางขลุ่ย วิทยุกลุ่มใหญ่ตะโกนกรู้อย่างคึกคะนอง มือถือโลหะคมปลาทูเดินตามผิวถนนขณะพาหะโลดทะยาน ประกาศยวบวาบ และเสียงครูดแหลมเล็กบาดลึกถึงข้างใน บางผู้คนที่เปลือยตากยังไม่ปิดสนิท ลอบมองจากหลังม่านหรือรอยแตกฝาเรือน ก่อนกระซิบกระซาบบอกกัน เบาๆ...นั่นไงพวกแก๊งซามูไร อยู่รืออกนอกบ้านเป็นอันขาด หลังพระอาทิตย์ ตกดิน ปีศาจจะออกอาละวาด พวกมันถือดาบยาวกรีดลากข่มขวัญผู้คน ทั่วมุมเมือง หากพบมอเตอร์ไซด์ค์ใครก็ตามวิ่งอยู่ข้างหน้า มันจะใช้ดาบยาว ขาววับฟันฉับลงไปแล้วหรืออย่างสาละใจ อ้ายลัทธิอำมหิตโหดร้ายของ พวกวิทยุรุ่นใจบาปหยาบซ้ำ เวลานี้แพร่ไปทั่ว ทั้งในเมืองและปริมณฑลของ นครเชียงใหม่ พวกวิทยุจรรจ์ มันรวมตัวกันเป็นแก๊งมาเฟียใหญ่ แบ่งเป็น สายๆ ออกอาละวาดเช่นฆ่าคนบริสุทธิ์โดยอาศัยความมืดมิดยามราตรี หัวหน้าที่ของมันจะให้คะแนนสำหรับดาบทุกฉับที่ฟันลงไป แต่ละเดือน แต่ละสัปดาห์ พวกมันแข่งกันทำยอดทะเลาะเบาะ แค่ฟันลงไปเท่านั้น จะบาดเจ็บ

หรือถึงตายก็ได้ ผู้ใหญ่หรือเด็กมันก็ไม่ละเว้น หากรักชีวิต จงเก็บตัวอยู่แต่ในบ้าน และคอยสอดส่องป้องกัน ระวังลูกหลานให้จงดี...

นั่นคือเสียงเล่าลือที่ดังหนาหูทั่วเมืองเชียงใหม่เมื่อ 7-8 ปีก่อน อันทำให้ผู้คนนอกสิ้นขวัญแขวน และสงสัยใจว่าเกิดอะไรขึ้น รอบบ้านล้านนาที่เคยสุขสงบ เมืองแห่งวัฒนธรรมเก่าแก่โบราณเป็นอะไรไป...

“รวบแก๊งวิทยุรุ่นคะนอง ยกพวกตีกันเลือดสาด”

“จับแก๊งซามูไร สังหารเด็ก 14 คอเกือบขาด”

“เรียกร้องพ่อเมืองสยบปัญหาด่วน! แก๊งอันธพาลป่วนเมือง”

พาดหัวข่าวทำนองนี้บวกเนื้อหาปรุปรุส ยิ่งประโคมเรื่องราวให้ ฉูดฉาด ภาพข่าวโทรทัศน์และหน้าหนังสือพิมพ์ดูกลลือลึกลับ น่าสยดสยอง เด็กวิทยุรุ่นนับพันหน้าเวทีคอนเสิร์ตโยกตัวกรู้อย่าง ชูมือชูไม้อย่างเมามัน ครูเดียวเสียงไซเรนกรีดก้อง กลุ่มวิทยุรุ่นแตกฮือ ฝ่าความมืดบนท้องถนน ตัดไปเป็นภาพเด็กชายไม่สวมเสื้อ ทั่วแผ่นหลังเต็มไปด้วยรอยสัก ยกมือ

กุมศึระชะ เดินก้มหน้าเรียงแถว จากนั้นภาพเปลี่ยนมาหยุดนิ่งอยู่ที่ตาบ
สปีดอาร์ ของกลางบนโต๊ะ

ภาพที่เห็นอาจเป็นส่วนหนึ่งของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ทว่า
หลายส่วน โดยเฉพาะนิยายที่เล่ามาข้างต้นนั้น เป็นเพียงภาพฉาย
แห่งความกลัวที่สร้างขึ้นจากคำร่ำลือของผู้คนเท่านั้น

ปากต่อปาก ผนวกส่วนเสี้ยวของความจริงที่ซบย้อมละเลงสีสิ้น
ทำให้เรื่องราวที่น่าจะทำความเข้าใจได้บิดผันไปเกินจริง

สิบกว่าปีที่แล้ว วิทยาลัยเมืองเชียงใหม่อยู่รวมกันเป็นกลุ่มเล็ก
กลุ่มน้อยในละแวกชุมชนที่อยู่อาศัย เช่นกลุ่มกาดก้อม กาดเวียง สันผีเสื้อ
สันกำแพง หรืออารามบอย เป็นต้น พวกเขาเหล่านั้นมาชุมนุมกัน เทียวเตร
เฮฮา ก่อเรื่องทะเลาะวิวาทบ้างตามประสาวัยรุ่น ยกพวกไล่ตีพาดฟันคู่อริ
บ้าง ใช้จ่ายเสพติดหรือลักขโมยบ้าง ต่างฝ่ายต่างก็คุ้มพื้นที่ของตน ถือตัว
ว่าเป็นเจ้าถิ่นไม่ให้กลุ่มอื่นมาล่วงล้ำ ชาวครวการวิวาทมีอยู่ประปราย
แต่ไม่ถึงกับแพร่หลายไปทั่วประเทศ จนผู้คนเข้าใจไปว่า เมืองเชียงใหม่
และจังหวัดใกล้เคียงกลายเป็นดินแดนของอันธพาลวัยรุ่น

จนกระทั่ง เด็กกลุ่มหนึ่งได้ประกาศศักดาขึ้นในหมู่แก๊ง ทุกครั้ง
หลังจากได้ชัยชนะ พวกเขาตะโกนบอกคู่ต่อสู้ว่า “อยู่หน้าดาราหน้าเวีย ไป
เอาคืนได้ทุกเมื่อ” แก๊งหน้าดาราเป็นที่กล่าวขวัญเรื่องความเก่งกล้าสามารถ
จนกระทั่งมีสมาชิกสมทบเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ภายหลังเปลี่ยนชื่อเป็น NDR
เด็กกลุ่มนี้เองอยู่ในเหตุการณ์ซึ่งมีภาพถ่ายในหน้าหนังสือพิมพ์
เป็นประจักษ์พยาน เด็กหนุ่มและตาบซามูไรโบราณ ฉายา และที่มาของ
คำร่ำลือ

ในวันนั้น ชาวครวที่ผุดขึ้นไม่เว้นแต่ละวัน ทำให้กลุ่มวัยรุ่นแทบ
จะกลายเป็นภัยสังคม เมื่อเด็กชายวัยตั้งแต่ ม.ต้นขึ้นไปมาพบกันเกิน 3-4 คน

เจ้าหน้าที่ตำรวจมีสิทธิ์ที่จะสงสัย หลายครั้งถึงขนาดจับไล่ไม่ให้มารวม
กลุ่มกัน ทั้งที่ความจริงแล้วอาจเป็นการทักทายฉันมิตร หรือมาพบปะกัน
โดยบังเอิญ แต่คำว่า มั่วสุม นั้นรุนแรงพอที่ผู้รักษาความสงบเรียบร้อย
ของบ้านเมืองจะไม่ปล่อยให้สิ่งส่อเค้าวส่อแวใดๆ เกิดขึ้น

ข้อเท็จจริงในวันนั้นมีทั้งดีและร้าย จากการรับรู้ของสังคมภายนอก
และพฤติกรรมร้ายๆ ที่กลายเป็นข่าวแพร่ออกไป ไม่ช่วยให้แยกแยะได้ชัด
ขึ้นว่า แท้จริงพวกเขาแต่ละกลุ่มแต่ละแก๊งเป็นอย่างไรกันแน่ แค่เด็กที่มา
พบรวมกลุ่มกัน หรือแหล่งมั่วสุมเตรียมก่อการร้ายของอาชญากรวัยรุ่น
แล้ว NDR ละ ไซ้แก๊งซามูไรทรงอิทธิพลหรือไม่ หรือคือแก๊งหัวแดง
ที่ตำรวจจ้องกวาดล้างอยู่ช่วงหนึ่ง ถึงขั้นอนุญาตให้อป.กร (อาสาป้องกันภัย)
กร็อนผมได้ทันทีที่พบ ถึงขนาดที่บุคคลในเครื่องแบบเหล่านั้นอาศัยไหว้วาน
สารภีรดแดง รดสองแถวประจำเมืองเชียงใหม่เป็นสายคอยรายงาน หากพบ
กลุ่มเด็กย้อมผมสีแดง เรื่องราวทั้งหลายเหล่านั้น จริงบ้างไม่จริงบ้าง 10 ปี
ไม่ใช่เวลานานนัก ผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์วันนั้นสามารถบอกเล่าชี้แจง

บทที่ 1

เยาวชน หรือแก๊งกวนเมือง?

“**6**เมื่อก่อนคนเข้าใจว่าพวกผมคือแก๊งซามูไร แต่เดี๋ยวนี้คงไม่มีใครรู้จักแล้ว”

ติว-ธัญเขตต์ ศิริศักดิ์

เยาวชนดีเด่น ปี 2550

รองประธานคณะกรรมการสภาเด็ก

จังหวัดเชียงใหม่ ปี 2550

ไม่น่าเชื่อก็ต้องเชื่อ แก๊งวัยรุ่นที่ใหญ่ที่สุดซึ่งตำรวจจับตามองในอดีต วันนี้พวกเขารวมตัวกันเหนียวแน่น สร้างสรรค์กิจกรรมดีๆ ทั้งต่อตัวเองและสังคมอย่างต่อเนื่องนานหลายปีแล้ว แต่กว่าจะถึงวันนี้ พวกเขาต้องผจญบทเรียนและเรื่องราวบอบช้ำมากมาย

ณ วันนี้ NDR กลายเป็นกลุ่มเด็กกิจกรรม มีน้องติว นักศึกษา ปี 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่เป็นประธานกลุ่ม

กีฬาของ NDR

ดิวิ เด็กหนุ่มวัย 23 ปี ในวันนี้เล่าถึงความหลังเมื่อตอนอยู่ชั้น ป.5 ว่า เขาเป็นเด็กตัวเล็กๆ คนหนึ่ง บ้านอยู่ละแวกโรงเรียนคาราวินวิทยาลัย ชีวิตประจำวันของเขาเหมือนเด็กธรรมดาทั่วไป เลิกเรียนแล้วกลับบ้าน วางกระเป๋า ก็ออกไปหาเพื่อน เพื่อนๆ ของดิวิส่วนใหญ่อยู่ชอยเดียวกัน พวกเขาพากันออกมาหาอะไรกินกันที่ร้านข้าวแกงป่าแดงหน้าโรงเรียนคาราวิน

ดิวิ - ธัญญชุตต์ ศิริศักดิ์

นั่งเล่น ดื่มน้ำหวาน พูดคุย ก่อนจะไปเล่นบาส วิ่งหรือเตะบอลที่สนามโรงเรียนดังกล่าว

ตอนนั้นเพื่อนกลุ่มของดิวิ มีประมาณ 6-7 คน สนุกสนมรักใคร่กันดี ทุกคนอยู่ในวัยไล่เลี่ย อาจโตกว่าบ้างแต่ก็นับเป็นเพื่อน เสาร์-อาทิตย์ หรือวันหยุดที่ไม่ต้องไปโรงเรียน ดิวิและเพื่อนๆ ซึ่งเริ่มจะซื้อมอเตอร์ไซด์เป็นก็จะพากันไปเที่ยวที่น้ำตกห้วยแก้ว เชียงตอยสุเทพบ้าง หรือไม่ก็ไปที่

เซ็นทรัลลาดสวนแก้ว ห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ ซึ่งบรรจงสร้างขึ้นหนึ่งไว้เป็นแหล่งรวมเกมและความบันเทิงสำหรับเด็กวัยรุ่น

ยี่สิบปีก่อน เชียงใหม่มีห้างสรรพสินค้าเล็กๆ เพียงสองแห่ง ขายเสื้อผ้า เครื่องเขียน เครื่องใช้เล็กๆ น้อยๆ ไม่ใช่สถานบันเทิงครบวงจรเหมือนเช่นห้างในปัจจุบัน ร้านเกม ร้านอินเทอร์เน็ตที่ผุดขึ้นทั่วทุกถนนยังไม่มีคนรู้จัก นอกจากร้านเช่าวิดีโอกับร้านหนังสือเช่า วัยรุ่นอาจมีต่อยตีกันบ้างนานๆ ครั้ง แต่ก็ไม่ใช่เรื่องใหญ่ ไม่เป็นประเด็นทางสังคม ส่วนเด็กๆ ก็สามารถใช้ชีวิตอย่างเรียบง่ายเป็นปกติ ในเมืองที่สุขสงบและเต็มไปด้วยวิวทิวทัศน์ที่สวยงามแห่งนี้

แต่...เชียงใหม่ในยุคสมัยของเด็กชายดิวิไม่เป็นเช่นนั้น ไม่ว่าเขาและเพื่อนจะไปเที่ยวที่ไหน หากพบกลุ่มรุ่นพี่ที่โตกว่าก็มักจะถูกรังแก หยามหน้าหน้าและไถเงินอยู่เสมอ ชีวิตของเด็กในเมืองไม่มีสถานที่ให้เตร็ดเตร่คลายอารมณ์ได้มากนัก ถ้าอยากไปไหนมาไหนอย่างสบายๆ โดยไม่ต้องกลัวคนรังแกจะอย่างไร เป็นไปได้หรือที่จะซุกตัวอยู่แต่ในบ้านหรือเที่ยวอยู่ในละแวก

แรงบีบคั้นที่สะสมเป็นเวลานาน ทำให้ดิวิและเพื่อนๆ ตัดสินใจบางอย่าง พวกเขาปรึกษาหารือและตกลง ให้คำมั่นต่อกันว่า ถึงคราที่ต้องลุกขึ้นสู้แล้ว จะไม่ยอมถูกกดขี่อีกต่อไป ไม่ปล่อยให้เด็กโตริดไถไม่ให้มันตบหัวหรือรังแกอีก กลุ่มเด็กชายหน้า ร.ร.คาราวิน ทั้ง 7 คน สร้างวีรกรรมแรกขึ้น วีรกรรม “เอาคืน” เพื่อยืนหยัดให้ได้ในวันนั้นทำให้พวกเขาแกร่งกล้า พวกเขาสัญญากันแล้วว่า ถึงเจ็บก็ต้องทน ตายเป็นตาย “หน้าคาราวิน” ผู้กับใครจะไม่มัววุ่น ไม่ว่าจะเจอศึกหนักแค่ไหน โชคเข้าข้างพวกเขามีชัยทุกครั้งไป แม้บางครั้งคู่ต่อสู้จะมีจำนวนมากกว่าก็ตาม

จากเด็กผู้ชายตัวเล็กๆ ธรรมดาๆ คนหนึ่ง ดิวสูงขึ้น ล่ำซึ้ง เช่นเดียวกับแก๊งหน้าดาราที่เติบโตอย่างรวดเร็วและเป็นที่ยอมรับกว้างขวาง พออายุ 15 ดิวก็พบว่ามิสสมาชิกแก๊งอยู่ราว 200-300 คนแล้ว เกิดจากแก๊งอื่นมาขออยู่ด้วยเพราะยอมรับนับถือฝีมือ และเกิดจาก “หน้าดาราฯ” ไปปราบได้พวกที่ปราชัยมาเป็นมิตร ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา จำนวนสมาชิกในแก๊งก็เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนเป็นหลักพัน ด้วยเหตุที่มาหลายประการ

ชื่อ NDR

วัยรุ่น วัยแห่งความคะนอง สงสัย ทำทนาย อยากรู้อยากลอง รักเพื่อน รักกลุ่ม แท้จริงคือวัยแห่งศักยภาพที่สามารถแปรเปลี่ยนให้เป็นพลังสร้างสรรค์อันเปี่ยมชีวิตชีวา

ยุคสมัยแห่งความรุ่งโรจน์ ดิวเป็นเด็กหนุ่มเต็มตัวแม้อยู่ในวัย 15 เขาและเพื่อนๆ ต่อสู้เคียงบ่าเคียงไหล่กัน โดยมีเพื่อนคนหนึ่งซึ่งทุกคนในกลุ่มยอมรับทำหน้าที่เป็นกุนซือ เนื่องจากมีอุปนิสัยรอบคอบ ชอบคิดชอบไตร่ตรอง ในวันที่สังคมวัยรุ่นยอมรับและอยากเข้ามาเป็นพวกหน้าดารานั้นเอง ดิวและเพื่อนกลับหันไปทดลองสิ่งเสพติด

“ตอนนั้น รุ่นผมเล่นยากันทุกคน ยาบ้าครับ เดิมผมกับเพื่อนๆ นี้รักกัน ยอมเจ็บยอมตาย พอมียาเสพติดเข้ามาเริ่มทะเลาะกันเพราะเรื่องยา ของหาย เงินในกระเป๋าหายทั้งที่แต่ก่อนไม่เคยหาย ไม่เคยทะเลาะกันนะครับ เริ่มมีทะเลาะ มีตีกันเอง พอมีสติก็เลยสัญญากันว่า

จะเลิก คือเลิกเลย ก็เล่นกันมานานเหมือนกัน คือ หนึ่ง ถ้าเราเล่นยานี้มันไม่มีแรง ไม่ได้หลับ เราสู้เขาไม่ได้ สอง ตำรวจจะเข้าถึงง่าย ก็เลยสัญญากันว่าจะไม่ยุ่งต่อไป ใครเข้ากลุ่มก็มีกฎว่า ห้ามเล่น เล่นแต่แกนนำ สิบกว่าคนครับ เด็กไม่เล่น ดีที่เลิก ไม่งั้นก็คงแพร่ไปทั่วแก๊ง ก็เลยเป็นกฎของกลุ่มมาจนทุกวันนี้”

เป็นที่ทราบกันทั่วไปในหมู่วัยรุ่นว่า กลุ่ม NDR มีกฎเหล็กคือห้ามใช้ยาเสพติด หากพบสมาชิกติดยา ก็จะพาไปเลิก ชื่อ NDR นั้นตอนแรกปรับเป็นตัวย่อภาษาอังกฤษจากชื่อเดิม หน้าดาราฯ ที่หมายถึงอยู่หน้าโรงเรียนดาราวิทยาลัย เพราะเมื่อสมาชิกเห็นว่าคำว่า “หน้าดาราฯ” ดูไม่ค่อยเท่ NDR ดูดีกว่า เหตุการณ์ที่ดิวบอกทำให้อัศวินย่อ NDR แปรมามีความหมายที่ลึกซึ้งขึ้น NDR หรือ NO DRUG RULERS หมายถึงไม่ใช้ยาเสพติดโดยเด็ดขาดนั่นเอง

แก๊งอิทธิพล

แม้ NDR จะโด่งดัง เป็นที่เกรงขามในวงการวัยรุ่นเชียงใหม่ แต่แก๊งน้อยใหญ่อื่นๆ ยังคงมีอยู่กระจัดกระจาย ซึ่งหากต่างคนต่างอยู่ครอบครองพื้นที่ของใครของมันก็คงไม่มีปัญหา ทว่า เมื่อนั้นมีกิจกรรมหลากหลาย ส่งผลให้เกิดการเคลื่อนย้ายอยู่ตลอดเวลา สถานที่ที่วัยรุ่นทั้งหลายชอบไปในยามว่างได้แก่ เคาท์ ฝั๊บ ห้างสรรพสินค้า ลานสเก็ต หรือสนามแข่งรถ เป็นต้น

เชียงใหม่ไม่ได้กว้างใหญ่เหมือนกรุงเทพฯ ผู้คนนิยมใช้มอเตอร์ไซด์ รวมทั้งวัยรุ่น นักเรียน นักศึกษา เกือบทั้งหลายจึงหลีกเลี่ยงการโคจรพบปะกันไม่ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามท้องถนน หลังจากแต่ละกลุ่มนัดพบกันในที่ประจำใกล้ชุมชนของตนแล้วก็จะพากันออกตระเวน ชี้อมอเตอร์ไซด์เที่ยวเป็นกลุ่ม ภาพอันน่าตื่นตระหนกสำหรับประชาชนผู้รักความสงบเกิดขึ้นเมื่อแก๊งค์อู๋ริชชีมอเตอร์ไซด์มาพบกัน เช่นที่บริเวณสี่แยกไฟแดง หรือสองข้างทาง พวกเขาหยุดรถอย่างกะทันหันวิ่งกรูเข้ามาถนน เข้าตะลุมบอนกันจนบางครั้งทำให้เกิดอุบัติเหตุจากรถชนท้ายกันระเนระนาด คนทั่วไปบางคนได้รับบาดเจ็บเนื่องจากถูกลูกหลง

สมัยแรก ดิวและเพื่อนฝึกการต่อสู้และพกอาวุธไว้เพื่อป้องกันตัว ตอนแรกก็ใช้ดาบ ต่อมาเมื่อมีปืนบ้าง หรือระเบิดที่ทำขึ้นเอง เมื่อมีการเอาคืนก็ย่อมมีการแก้แค้นกลับมา นอกจากนี้การผูกน้ำใจน้ำมิตรยังหมายถึง การยกพวกไปต่อยตีคนที่มาแย่งแฟนเพื่อน หรือมาหาเรื่องทำร้ายเพื่อนในกลุ่ม เมื่อสู้กันไปก็ย่อมเกิดการผูกใจเจ็บ มีการแก้แค้นแก้มือตามมา ดิวบอกว่า ส่วนใหญ่แล้วพวกเขาไม่หาเรื่องใครโดยไม่มีสาเหตุมาก่อน แต่หากใครคนใดคนหนึ่งในแก๊งค์ให้สัญญาณว่าไม่ชอบใจด้วยเหตุผลใดก็ตามก็พร้อมจะลงมือ

ปี 2543 NDR ทำการล้างบางกลุ่มอู๋ริชชีที่ไม่ยอมลงให้ สืบเนื่องมาจากเหตุการณ์ที่กลุ่มกาดก้อม ซึ่งอายุมากกว่ารุมหาเรื่องดิวและเพื่อนซึ่งเข้าไปนั่งเล่นคุยกันที่สวนสาธารณะบวกดาด คราวนั้นดิวพวกน้อยจึงต้องล่าถอย ทิ้งไว้เพียงความแค้น จากรถเครื่องคู่ชีพที่ถูกทุบพังทั้งกลุ่มเมื่อสบโอกาส วิญญาณของเด็กที่โดนรังแก แต่อุตสาหะหาทางป้องกันตัวสร้างตนจนแข็งแกร่งก็ฟื้นคืนชีพ คราวนี้มีกำลังแรงขึ้นอีกหลายเท่าตัวพวกของดิวถืออาวุธครบมือ ทั้งดาบสั้นดาบยาว บางคนก็มีปืน ตามไป

รุมสะกรรมวัยรุ่นกาดก้อมซึ่งกำลังนั่งกินเหล้ากันอยู่ที่ร้านกาดก้อม ฝ่ายตรงข้ามไม่ทันไหวตัว หนีรันไปจนถึงคลินิกใหญ่ หลายคนเกือบจะจบชีวิตหากพยาบาลไม่ออกมาช่วยไว้ทัน

ตอนนั้น ดิวและเพื่อนรู้สึกว้าว หากไม่ขจัดเสียหนามให้หมด ก็คงมีเรื่องวุ่นวายไม่จบสิ้น พวกเขาอยากจะเป็นแก๊งค์ที่ดังที่สุดและเป็นที่รู้จัก จะได้ไม่มีคนมายุ่ง ได้อยู่อย่างปลอดภัย นอกจากนั้นแก๊งค์อื่นที่ขอหาเหตุทะเลาะวิวาท เมื่อเกิดเรื่องแล้วก็มักโยนความผิด อ้างตัวเองเป็น NDR สร้างปัญหาให้ต้องตามไปจัดการอยู่ไม่ขาด

วิธีที่ NDR ใช้นั้นมีทั้งการเจรจา ซึ่งมักไม่ได้ผล กลุ่มอื่นส่งคนมาคุยก็ไม่ได้เรื่อง เมื่อยกพวกไป ยังไม่ทันได้พูดจา ฝ่ายตรงข้ามกลับเข้าใจว่าจะมาหาเรื่อง ถ้าไม่วิ่งหนีก็ชิงโจมตีก่อน ส่วนใหญ่จึงเป็นการยกพวกไปปราบจนได้ชัยชนะ ผลจากปฏิบัติการช่วงนั้นทำให้ชื่อเสียงของ NDR โด่งดังสมใจ ใครที่เข้าเป็นสมาชิก หากบังเอิญไปมีเรื่องชกต่อยหรือถูกรุมทำร้าย เพียงแค่บอกว่าอยู่ N ก็จะสามารถปลอดภัย ขึ้นชื่อว่า NDR เก่ง โหด และมีเอาคืนแน่

ช่วงนั้น หลายเหตุการณ์ก็ได้ผนวกรวม เสริมภาพพจน์อันร้ายกาจของ NDR ให้ร้ายยิ่งขึ้นไปอีก ไม่ว่าจะเป็นการจัดหน่วยลาดตระเวนสามสิบกว่าคนของ NDR เอง ที่ชี้อมอเตอร์ไซด์ถือดาบยาวนำกลับไปตามท้องถนนในเวลากลางคืน ทั้งยังมีคดีที่ตำรวจตามจับกุมจากการเอาคืนกลุ่มกาดก้อม และอีกคดีสำคัญที่สมาชิกคนหนึ่งยิงลูกชายนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ หลายๆ คดีส่งผลให้เด็กหนุ่ม NDR ซึ่งครองความเป็นเจ้าในหมู่แก๊งค์วัยรุ่น กลายเป็นอาชญากรรุ่นเยาว์ของสังคมในสายตาของรัฐ

ที่มาของแก๊งชาмуไร

“ตอนนั้นพวกผมโดนจับ เราใช้มีดพร้า ใช้มีดยาว แต่ไม่มีชาмуไร ตำรวจเอาชาмуไรจากไหนก็ไม่รู้มาใส่ในมือเพื่อนผม เอ้า ดึงลวดกำล่อ (ลวดถ่อสี) แล้วบอกให้ยกมือขึ้น เพื่อนผมว่า เยยะหยังครับ (ทำไมหรือครับ) เพื่อนผมไม่รู้ก็ยก พอยก นักข่าวก็ถ่ายเลย รุ่งขึ้นก็ถึงหนังสือพิมพ์...ชาмуไรคืนชีพ”

ปัญหาเด็กวัยรุ่นเชียงใหม่กลายเป็นภัยร้ายแรง หนังสือพิมพ์วิทยุ โทรทัศน์ช่วยกันประโคมข่าว ทั้งแบบแต่งแต้มสีสัน นำเสนอข้อเท็จจริงบางส่วน หรือเสนอแบบวิเคราะห์ และพยายามเรียกร้องให้ฝ่ายต่างๆ เร่งแก้ปัญหานี้ หน่วยงานต่างๆ เริ่มเข้ามาเกี่ยวข้อง และพยายามดำเนินการไปตามบทบาทหน้าที่ของตน

5 ปีที่แล้ว ดิวในวัย 18 เริ่มคลายความขุ่นขี้มุ่ม มุทะลุ NDR มีสมาชิกประมาณ 1,500 คนแล้ว แบ่งกลุ่มย่อยออกไป 7-8 กลุ่ม โดยมีหัวหน้าเป็นเพื่อนหรือแกนนำ NDR เดิม เป็นรุ่นน้องบ้าง เป็นเพื่อนที่อยู่กลุ่มอื่นมาก่อนบ้าง พวกเขานำลูกน้องเข้ามาสมทบ ตั้งเป็นกลุ่มย่อยซึ่งมีวัฒนธรรมเฉพาะในกลุ่มของตน เช่น กลุ่มซำกูระชอบตกปลา กลุ่มทางสายไหมชอบแข่งรถ

ขณะเดียวกัน เพื่อนๆ NDR เดิมที่เคยร่วมเป็นร่วมตายและรักกันอย่างสละชีวิตได้ของดิวนั้น บางคนยังต้องโทษ บางคนจากไปอย่างไม่มีวันกลับ ความรุนแรงที่พวกเขาได้สร้างไว้มีผลย้อนกลับมาหาทุกคน ทั้งภาพพจน์เสื่อมเสียจากสายตาคนนอก อนาคตทางการศึกษาที่ริบหรี่ ความผิดหวังเสียใจของพ่อแม่และคนในครอบครัว การไม่อาจมีชีวิตอย่างปกติสุขเพราะพฤติกรรมในอดีต ซึ่งทำให้หลายคนมีชื่ออยู่ในบัญชีดำของเจ้าหน้าที่ จากประสบการณ์ชีวิต ดิวเริ่มรู้สึกอยากเปลี่ยนแปลง

อาการอยากรู้อยากลอง แรง และอยากควบคุมทิศทางของวัยรุ่นทำงานเต็มทีในช่วงวัย 13-18¹ ปี แต่เมื่ออายุมากขึ้น ความร้อนแรงก็ค่อยๆ ลดลง ฮอว์โมนเพศเริ่มปรับระดับสมดุล สมองส่วนเหตุผล-อารมณ์ทำงานประสานกันในจังหวะที่เนิบช้าขึ้น ความสุขจากการไล่ล่าบ้ำระห่ำไม่ดึงดูดใจอีกต่อไป สำหรับเด็กที่ถอยกลับมาตั้งหลักได้ พวกเขาจะเติบโตขึ้นกลายเป็นผู้ใหญ่ธรรมดาคนหนึ่ง แต่สำหรับเด็กๆ ที่เเกรอย่างร้าย ถูกสังคมประทับตรา ประณามว่าเป็นขยะสังคมนั้น หากพบช่องทางหรือผู้คนที่ช่วยให้พวกเขาได้ปรับตัว ให้โอกาสกลับมาใช้ชีวิตปกติก็นับเป็นโชค แต่หากไม่ วัยรุ่นที่ประตุสังคมปิดตาย หากทางกลับไม่ได้ นำหน้าเข้าถูกรอครบครันตัดขาด พวกเขาจะเดินทางไปทางไหน และจะกลายเป็นอย่างไร

โชคดีที่ดิวไม่ได้อยู่ลำพัง ตลอดเวลาที่เขาเข้าสู่วงจรชีวิตเด็กแก๊ง มีใครคนหนึ่งรักและห่วงใยคอยติดตามดูแลเขาอย่างใกล้ชิด และยังเผื่อแผ่อาหารไปถึงเพื่อนในกลุ่มด้วย ใครคนหนึ่งซึ่งมีส่วนสำคัญในการไขกุญแจประตูที่ปิดตายบานนั้น และพาเด็กๆ กลับมา

¹อ้างจาก ไชยา อัครพิศาลบุญย์ เจ้าหน้าที่องค์กร IOCT-สารคดีโทรทัศน์ คนละไม้คนละมือ ตอน “ขยายแ้วหัวใจให้ใจ”, สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส, 29 มิถุนายน 2551

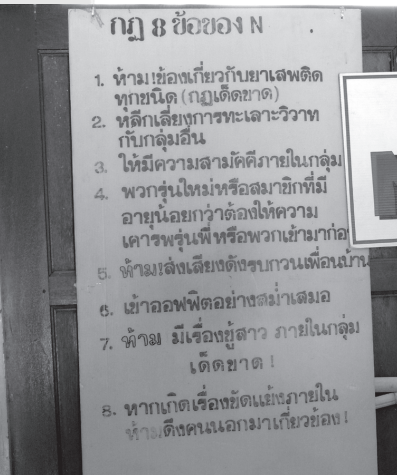
บทที่ 2

ยาย หรือหัวหน้าแก๊ง?

ปายสี่โมงเย็นของทุกวัน หลังจากทำงานบ้านเสร็จเรียบร้อยแล้ว หญิงสาววัยเกษียณจะประคองพาหะรุ่นโบราณสี่เขี้ยวตุ๋นๆ คันแกงออกจากบ้านไม้ยกพื้นชั้นเดียวในซอยเล็กๆ หน้าโรงเรียนนิตราวิทยาลัย มายังสนามกีฬาเทศบาลนครเชียงใหม่ หลังจากขับไปจอดตามปกติ ยายซึ่งรูปร่างค่อนข้างท้วม มีปัญหาเรื่องปวดเข่าบ้างก็จะเดินมาเรื่อยๆ อย่างไม่รีบร้อน จนถึงที่ทำการใต้ฉัตรจันทร์ของสนามกีฬา

เหนือประตูไม้ทาสีเทาเข้มเขียนไว้ว่า “ศูนย์พัฒนาเยาวชน เชียงใหม่” ยายล้วงกุญแจออกจากกระเป๋า เปิดประตู ก้าวเข้าไปนั่งที่โต๊ะประจำ ซึ่งตั้งอยู่ด้านในสุดของห้อง ห้องนั้นค่อนข้างโล่ง ลึกมากกว่ากว้าง ปราศจากการตกแต่ง นอกจากโต๊ะของยายแล้ว มีเก้าอี้โลหะพับได้วาง

เรียงรายยาวมาจนขีดประตูทางเข้า มีตู้น้ำเย็น สำหรับดื่ม ใกล้กับโต๊ะของยายเป็นชั้นวางโล่และถ้วยรางวัลมากมาย

ส่วนหนึ่งที่ทำสีขาวพอลายหมองมีแผ่นกระดาษติดอยู่สามสี่แผ่น บางแผ่นเป็นกระดาษปริ๊ฟเขียนด้วยปากกาสี เนื้อหาเกี่ยวกับกิจกรรมที่สรุปจากการประชุม แผ่นหนึ่งที่ดูถาวรนั้นเขียนไว้ว่า กฎข้อบังคับของ NDR ไล่เรียงลงมาจากรหัส 1-8 ได้แก่ ห้ามใช้ยาเสพติด, หลีกเลี่ยงการทะเลาะวิวาท, เคารพเชื่อฟังรุ่นพี่, เข้าออฟฟิศสม่ำเสมอ, ห้ามเรื่องชู้สาวในกลุ่ม และหากมีความขัดแย้งภายใน ห้ามดึงคนนอกเข้ามาเกี่ยวข้อง เป็นต้น ที่แขวนอยู่บนสุดเหนือโต๊ะของยายคือภาพดวงพักตร์สีทองเรื่องรองของพระเยซูเจ้า ทอดมองไปเบื้องหน้าอย่างแจ่มกระจ่างและมีความหวัง

“กฎของ NDR ละอ่อนกับยายประชุมกัน ตั้งกฎขึ้นมา ข้อแรกๆ ตั้งกันนานแล้ว สิบบปี สองข้อหลังเพิ่งตั้ง”

ยายแฉิว-ลัดดาวัลย์ ชัยนิลพันธ์ุ์

- ที่ปรึกษากลุ่ม NDR
- ผู้ประสานงานโครงการสร้างความสัมพันธ์เพื่อลดความรุนแรง/เหล้า/ บุหรี่ วิทยาลัยชุมชนเมืองเชียงใหม่ โดยเยาวชนเครือข่าย NDR

- อนุกรรมการฝ่ายรับแจ้งเหตุและตรวจสอบร่วมกับ คณะกรรมการคุ้มครองเด็กและเยาวชนเชียงใหม่

หญิงชราวัย 63 ท่านนี้ “ยาย” ของเด็กๆ กลุ่ม NDR หรือยายแฉิว สำหรับคนทั่วไป เธอคือใครคนหนึ่งซึ่งคอยสอดส่อง ติดตามดูแลน้องตัว และเพื่อนตลอดมา นับตั้งแต่ปี พ.ศ.2539 จนกระทั่งทุกวันนี้ ยายลาออกจากงาน เข้ามาดูแล ช่วยเหลือ แนะนำ ให้คำปรึกษาเด็กๆ อย่างเต็มตัว ไม่ว่าปัญหาจะเล็กหรือใหญ่ ปัญหาโลกแตก ทั้งที่แก้ไขได้และยากจะแก้ไข ยายไม่ใช่ผู้หญิงเก่งกล้า มีอุดมการณ์สูงส่งจากไหน เป็นเพียงผู้สูงอายุท่านหนึ่งซึ่งรักและห่วงใยลูกหลาน จนไม่อาจมองข้ามหรือปล่อยปละละเลยพวกเขาเท่านั้น

ด.ญ.ลัดดาวัลย์ สมาชิกคนที่ 3 ของพี่น้องทั้ง 7 ในครอบครัว เธอเกิดก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 ญาติ เธอเติบโตขึ้นในครอบครัวคริสเตียน ย่านโรงเรียนนราทร มารดามีอาชีพค้าขาย ส่วนบิดาเป็นหมอ ประจำอยู่ในอำเภอรอบนอก ยายแฉิวเล่าว่า แม่ของยายดู ทำให้ไม่กล้าเกร แต่ก็บอกว่า เด็กวัยรุ่นสมัยยายแฉิวเวลานั้นไม่ร้ายเท่าสมัยนี้ ส่วนใหญ่ใช้ชีวิตกันปกติธรรมดา ไม่มีแหล่งบันเทิง หรือยาเสพติดระบาด ด้วยยายเองไม่ได้เรียบร้อย เป็นผ้าพับไว้เท่าใดนัก แต่ก็ไม่ถึงกับดื่มเหล้าหรือสูบบุหรี่ เมื่อโตเป็นสาว เข้าเรียนอักษรศาสตร์ ที่โรงเรียนฝึกหัดครู (ปัจจุบันคือมหาวิทยาลัย

ยายแฉิว - ลัดดาวัลย์ ชัยนิลพันธ์ุ์

ราชภัฏเชียงใหม่) ยายกับเพื่อนสนิทอีกสองก็ทำการขบถด้วยการไม่ยอมรับน้อง ด้วยไม่ชอบให้ใครชมขู่ บังคับ

นิสัยยายแฉ้วเป็นคนชอบผจญภัย ใจกล้า ไม่กลัว ดิว หลานชายบอกว่า ถึงยายแก่แล้วแต่ยังบื้ออยู่ ใจอย่างกับวัยรุ่น ขนาดเสียงเรียกเข้าโทรศัพท์มือถือของยายยังเป็นเพลงร็อคสมัยใหม่

นั่นคือเรื่องราวนานนมมาแล้ว หลังจากเรียนจบ (พ.ศ.2508) ยายก็ได้เป็นครูสอนภาษาอังกฤษสมดังตั้งใจ ขณะเพื่อนบางคนเป็นไกด์บ้าง ทำงานโรงแรมบ้าง หรือไม่ก็เป็นข้าราชการ

โรงเรียนแรกที่ยายสอนคือ โรงเรียนไชยโรจน์วิทยาใน อำเภอเมือง ต่อมายายย้ายไปสอนที่อุดรฯปีหนึ่ง ก่อนจะกลับมาสอนที่ โรงเรียนประทีป ดรุณศึกษา ซึ่งปิดตัวไปแล้ว จากนั้นได้ไปสอนที่อำเภอพร้าว ช่วงปี 2531 เป็นต้นมา ยายทำงานเป็นครูสอนภาษาไทยที่สถานกงสุลอเมริกัน และสถาบันสอนภาษา AUA เชียงใหม่ ทั้งยังรับจ้างเป็นล่าม และแปลเอกสารให้กับโครงการต่างประเทศในเชียงใหม่ เช่น Highland Agronomy Project ของประเทศออสเตรเลีย

หลังจากน้องดิวเข้าไปข้องแะกับกลุ่มแก๊งนั้นเอง ด้วยความห่วงใย ยายจึงวางมือจากงานที่เคยรับทำทั้งหมดเพื่อดูแลหลานชาย บุตรของลูกสาวคนรองจากพี่น้องหญิงล้วน 3 คน

ยายเล่าว่า ตอนนั้นที่ตามไปดูดิวและพวกรวมกลุ่มกันเนื่องจากเป็นห่วง แวะไปดูหน่อย กลัวจะติดยา ดิวบอกว่า ตอนแรกยายตามไปยื่นสังเกตการณ์อยู่ห่างๆ วันแรกไปเฝ้าอยู่ครึ่งชั่วโมง วันที่สองนานขึ้น วันที่สามเพิ่มเป็นสองสามชั่วโมง จากตอนแรกที่นั่งไม่ค่อยพอใจ แล้วยกย้ายเพื่อนที่เหมือนมีอายุมาค่อม ต่อมาก็เริ่มชิน ยายแฉ้วเองก็ไม่ใช่ผู้หญิงช่างพูด จู้จี้จ้าน ค่อนไปทางพูดน้อยต่อหน้ามากกว่า

ดิวบอกว่า ยายเข้ากับเพื่อนของเขาได้ดี ส่วนตัวยายนั้นคิดว่าที่เด็กๆ ยอมรับก็เพราะได้ช่วยเหลือพวกเขา ทำให้รู้สึกมีบุญคุณต่อกัน เมื่อเด็กๆ เกิดกรณีทะเลาะวิวาท หรือถูกจับเรื่องรถมอเตอร์ไซค์ ยายจะตามไปถึงโรงพัก ช่วยพูดกับลูกศิษย์เก่าซึ่งเป็นตำรวจ ขอร้องว่าอย่าทำร้ายเด็ก และขอให้ช่วยอะลุ่มอล่วย คินไปจับขี้ ถอนใบสั่ง ปล่อยตัวเด็ก หรืออนุญาตให้เอารถออกได้ตามแต่กรณี

ทั้งหมดที่ทำให้ยายตามเด็กๆ ไปในตอนนั้นเป็นเพราะหลาน แต่พอนานวันไป ความผูกพันและจิตใจที่เมตตาไม่แบ่งแยกของยายก็ทำให้ไม่อาจทอดทิ้งเด็กคนไหน ยิ่งหลายต่อหลายครั้ง สมาชิกกลุ่มป่วยหรือบาดเจ็บมา โดยที่พ่อแม่ไม่ทราบหรือไม่สนใจ ยายต้องเป็นธุระพาไปโรงพยาบาล นั่งเฝ้าใช้หรือรออยู่หน้าห้องฉุกเฉิน แต่ก็รู้สึกว่ปล่อยไว้อย่างนั้นไม่ได้ ยายไม่ถึงกับโอบอุ้มเด็กไว้เป็นภาระของตัว แต่ได้พยายามติดต่อประสานกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง ซึ่งก็ได้ผลอยู่บ้าง

เมื่อก่อน หลังจากเที่ยงคืนเป็นต้นไป ยายต้องเตรียมตัวให้พร้อมเอาไว้ และคอยเงี่ยหูฟังว่าเสียงโทรศัพท์จะดังขึ้นตอนไหน ไม่ดิวก็เพื่อนของดิว ตีกันแล้ว หรือกำลังจะมีเรื่องกัน หรือว่าตอนนี้อยู่ที่สถานีตำรวจ หรือถูกส่งตัวไปโรงพยาบาลใด

ยายแฉ้วจึงไม่ใช่แค่หญิงชราที่คอยทำหน้าที่จัดการปัญหาต่างๆ ให้เด็กแก๊ง สำหรับสมาชิกของ NDR ตั้งแต่รุ่นแรกจนถึงปัจจุบัน ไม่ว่า จะถามทักเด็กคนไหน ก็จะได้คำตอบในทำนองเดียวกันว่า ยายเป็นเหมือนพ่อแม่ เป็นที่ปรึกษา เป็นผู้ที่พวกเขาเคารพรัก

ยายแฉ้วยังมีส่วนผสมอีกอย่างที่ค่อนข้างประหลาด และทำให้ผู้คนเข้าใจยายเป็นเจ้าแม่หรือหัวหน้าแก๊ง นั่นคือ การที่ยายสามารถเจรจากับเด็กวัยรุ่นเชียงใหม่ได้ ไม่ว่าจะแก๊งไหน ฉะนั้น เด็กกลุ่มนี้ซึ่งมักมี

ปัญหาทะเลาะวิวาทอยู่เป็นประจำจึงรู้สึกเคารพยำเกรง อุ้มนใจจนช่วงแรก ถึงขั้นฮึกเหิมเพราะคิดว่ามียายเป็นพวก

“ยายนี่ขึ้นชื่อเรื่องเจรจาไกล่เกลี่ย พูดได้ว่าทั้งหมดในเชียงใหม่เหี้ย ยายสามารถควบคุมได้หมด ถ้าเขายังไม่ตีกัน จะเข้ามาหายายก่อน ให้ยาย เจรจายอีก โดยหัวหน้ากลุ่มต้องพามา เราต้องมานั่งคุยกันก่อนตอนแรก ถ้าอุ้มนั่งอยู่เรื่อง ก็ให้ไปตีกันข้างหลังนู่น ตีกันจนหน้าใจ (ใส่นวม) แล้วหยุด ต่อมาก็คือเป็นเพื่อนกัน”

นั่นคือการแก้ปัญหาในช่วงหลังที่ยายตั้งสำนักงานเป็นกิจจะลักษณะ และเกิดกลุ่มเยาวชนขึ้นมาแทนที่แก๊งแล้ว แต่ในสมัยแรก บางครั้งยายก็ บุกไปห้ามทัพ หวังรักษาชีวิตเด็กกลางสนามรบ บางครั้งก็มีโอกาสเจรจາ บางคราก็ไม่ ต้องคอยหลบลูกกระสุน ช่วงต่อมา เมื่อ NDR มีเรื่องวิวาท บาดหมาง แล้วเด็กๆ มาแจ้ง ยายแฉ่วก็จะออกโรง โดยไปพบและเจรจากับผู้นำฝ่ายคู่อริ เพื่อพยายามยุติเรื่องราว ทำให้ช่วยลดความรุนแรงลงบ้าง ในระยะหลังๆ ขณะที่ปัจจุบัน เมื่ออายุมากขึ้น ในวัย 63 ปี ยายแฉ่ว ได้อาศัยเทคโนโลยี หันมาใช้วิธีโทรศัพท์เจรจาคความแทน

วิธีของยาย

“ต้องสารพัด ทุกวิถีเลย เพราะพ่อแม่เขาไม่เอาแล้ว 30-40 คน ถูกจับไปโรงพัก 2 คนหายกลางทาง ลูกตำรวจ เขามาโทรไปเอาออก เราก็คงไปกับเด็กๆ 38 คน ไปกันไม่ให้นำตำรวจมาซ้อมเด็ก ไปทุกครั้งเลย

ซื้อข้าวซื้อน้ำ แต่อบรมไม่ได้ พูดไม่ได้ ต้องให้เขาเห็นจากการกระทำ อย่างเดียว”

ยายบอกว่าทำอย่างนี้มาเป็นสิบปี รับผิดชอบ รับฟังเด็ก ไม่ตำหนิ ไม่เทศนา สั่งสอน ให้เด็กเป็นฝ่ายเอ่ยปากพูดก่อน แต่ส่วนใหญ่เวลาเกิดเรื่อง เด็กจะมาหายายและสารภาพเอง ยายก็จะคุยด้วยเหตุผล ถามเขาว่า เรื่องเมื่อคืน ลูกทำจริงหรือ ลูกมีเหตุผลอะไรบอกยายได้ไหม เขาก็ตอบว่ามันทำเพื่อนผม หรืออื่นๆ จากนั้นก็มาช่วยกันหาหนทางแก้ไขที่ดีที่สุด แต่ยายจะไม่แทรกแซง การตัดสินใจของเด็ก บางคนเพิ่งไปยิงใครเขามา ยายก็ถามว่าจะทำอย่างไร ลูกอยู่ที่ไหนตอนนี้ เด็กก็บอกและตัดสินใจว่าจะหนี ยายก็ไม่ได้ขัดขวาง ปล่อยให้ไปเป็นหน้าที่ของตำรวจไป ส่วนคนที่ต้องการมอบตัว ยายก็พยายาม ดึงตัวกลับมา เจรจายช่วยเหลือให้สามารถกลับไปเรียนได้ โดยภาคทัณฑ์ รอไว้

สิ่งที่เด็กๆ บอกเป็นเสียงเดียวกันก็คือ ความจริงใจของยาย และการรักษาความลับ ยายจะบอกเด็กที่มีปัญหาและเดินเข้ามาปรึกษาว่า...ลูก พูดความจริงกับยายได้ เรื่องนี้จะเป็นความลับระหว่างเราสองคน

ผนังด้านข้างที่ทำการของ NDR มีประตูกระจกบานหนึ่งเปิดไปสู่ ห้องข้างๆ ห้องนั้นคือห้องแห่งความลับ มีไว้สำหรับเด็กๆ ที่แบกปัญหา ทุกข์ร้อนใจมาขอคำปรึกษาจากยายเป็นการส่วนตัว

“มีชะปะ๊ะ (สารพัด) ปัญหาทุกอย่าง ทั้งเรื่องที่โรงเรียน แฟน เรื่องครอบครัว ปัญหาทุกอย่างที่มีในโลก”

จากที่ปรึกษาแก๊งกลายเป็น ผู้ให้คำปรึกษากลุ่มเยาวชน

สมัยแรก NDR ชุมนุมพบปะกันตามสถานสาธารณะที่สะดวกๆ ลานว่างในหมู่บ้านชานเมืองแห่งหนึ่งเคยเป็นที่ชุมนุมพวกของติวครั้งที สมาชิกยังมีจำนวนราว 200-300 คน แต่วันดีคืนดีพวกเขาถูกชาวบ้าน ทั้งหมดบ้านรุมขับไล่ทำร้าย เด็กๆ ต้องย้ายไปนัดพบกันที่อื่น ตามป่าช้า เก่าบ้าง หรือที่ว่างหลังห้างคาร์ฟูร์ เมื่อกลุ่มเริ่มขยายใหญ่ ยายจึงต้องเข้ามามีบทบาทเรื่องการบริหารจัดการไปโดยปริยาย ยายไม่แทรกแซง ต่ำ หรือห้ามก็จริง แต่ก็คอยบอกกล่าว ชี้แนะเมื่อมีโอกาส เพื่อให้พวกเขา เกิดหรือก่ออันตรายน้อยที่สุด ในวันนั้น ยายถูกนับเป็นส่วนหนึ่งของแก๊ง แล้ว เพื่อความสะดวก ยายแบ่งการดูแลออกเป็นสาย ซึ่งก็คือกลุ่มย่อย ที่เพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อยๆ นั่นเอง เมื่อมีเรื่องที่ต้องเสนอแนะ ชี้นำ ก็เรียก หัวหน้าหรือแกนนำแต่ละกลุ่มมาพูดคุย เรื่องการรักษากฎจราจรบ้าง หรือสถานการณ์ความปลอดภัยด้านต่างๆ

หญิงชราซึ่งคนภายนอกเข้าใจว่าเป็นหัวหน้าแก๊ง ในสายตาของเด็ก คือ ยายที่เด็กๆ เคารพรัก และยึดถือเป็นหลักในชีวิตที่ปรวนแปร ไร้สาระสายของวัยรุ่นอย่างพวกเขา วันที่สมาชิกกลุ่มเพิ่มขึ้นเป็นหลักพัน

แต่ต้องเร่ร่อนไป ไม่มีที่พบปะประชุม ยายได้งบประมาณสนับสนุนมาจากสามีภรรยาชาวสวีเดน ยายจึงได้เข้าบ้าน ตั้งสำนักงานขึ้น

ช่วงเวลานั้นคาบเกี่ยวกับที่ห้องดิแอฟทิพลสร้างผลงานปราบแก๊งอื่นๆ และเป็นเวลาเดียวกับข่าวคราวแก๊งชาบูโร และแก๊งวัยรุ่น เชียงใหม่ดังครึกโครม ทางตำรวจซึ่งไม่เข้าใจการทำงานของยายได้ส่งเจ้าหน้าที่มาปิดล้อมสำนักงาน บีบให้ปิดตัว ถึงขั้นนำยายมาสอบสวนว่าจะปิดแก๊งต่อหน้าอนุสาวรีย์สามกษัตริย์อันศักดิ์สิทธิ์และเป็นที่เคารพนับถือของคนเชียงใหม่ ยายยังถูกตำรวจเข้าค้นบ้าน ซึ่งก็ไม่พบสิ่งผิดกฎหมายใดๆ

ยายแฉเริ่มรู้สึกท้อใจ ผนวกกับความเหน็ดเหนื่อยกับการรับมือกับปัญหาสารพัน จึงทดลองถอยห่างออกมา แต่พอปล่อยไปได้สักระยะหนึ่ง เด็กๆ ที่เคยมียายเป็นที่ยึดเหนี่ยว ออกทะเลาะเกเรน้อยลงก็เริ่มแตกกระสานซ่านเซ็น ก่อพฤติกรรมต่อยตีวิวาทกันมากขึ้น ยายจึงคิดว่าต้องกลับเข้ามาดูแลดังเดิม

เรื่องราวกลุ่มวัยรุ่นที่โด่งดังไปทั่วนั้นทำให้คนส่วนใหญ่เข้าใจ ยายผิดๆ กระนั้นก็ยังมืองค์กรที่เป็นมิตรเข้ามาให้ความช่วยเหลือ ร่วมหาแนวทางแก้ไข เจ้าหน้าที่จากสำนักงานป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด ภาค 5 (ปปส.ภาคเหนือตอนบน) ได้เข้ามาแนะนำยายให้เขียนโครงการเสนอขอของงบประมาณ จนได้รับเงินทุนสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง

แม้ยายจะมองต่างจากคนทั่วไปว่า พฤติกรรมของวัยรุ่นไม่ใช่ปัญหาร้ายแรงแก้ไขไม่ได้ เป็นเพียงเรื่องของวัยที่สามารถเยียวยา วันหนึ่งก็จะผ่านไป แต่ยายก็ได้ประสบพบเจอและตระหนักดีถึงผลจากความรุนแรงที่เกิดจากพฤติกรรมเสี่ยงของเด็กๆ มาแล้ว นอกจากนั้น

วิกฤติจากภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อทำให้ยาคิดว่า ลำพังใช้การเจรจา
ไกล่เกลี่ยอาจจะไม่พอ จึงเป็นที่มาของโครงการลดความรุนแรงในกลุ่ม
NDR

นอกจาก ปปส.แล้ว ยายเริ่มมีเครือข่ายพันธมิตรอื่นยื่นมือมาช่วย
เช่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ (สสส.) ให้ทุน
สนับสนุนโครงการ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สนับสนุน
กิจกรรมค่าย และการศึกษาวิจัยของยายกับเด็กๆ เพื่อความเข้าใจ
สถานการณ์ของกลุ่ม อันเป็นฐานสำคัญสำหรับกิจกรรมต่อๆ มา เพื่อลด
พฤติกรรมเสี่ยงและการใช้ความรุนแรงที่เป็นปัญหาหลักของ NDR
โดยมีสุธาทิพ ลาภสมทบ และคณะเข้ามาให้การช่วยเหลือแนะนำ
ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ของเธอ

บทที่ 3

เปลี่ยนวัยรุ่มพลัรรุนแรง สู่พลังสร้างสรรค์

กิจกรรมค่ายเริ่มต้นราวปี 2545 จากนั้นกิจกรรมอื่นๆ ก็ติดตาม
มาอย่างต่อเนื่อง ช่วงแรกยายเป็นคนคิดโครงการ ต่อมาเมื่อเด็กๆ
เริ่มเข้าใจจึงเข้ามามีส่วนร่วม เสนอสิ่งที่พวกเขาต้องการผ่านการประชุม
ลักษณะกิจกรรมเป็นค่ายสร้างความตระหนักในตนเอง ค่ายเชื่อมความ
สัมพันธ์สร้างความสามัคคีในกลุ่ม ซึ่งมีขนาดใหญ่จนสมาชิกแทบจะไม่รู้จัก
ทั่วถึง ค่ายพัฒนาศักยภาพแกนนำในด้านต่างๆ ซึ่งจะขยายผลลงไปยัง
สมาชิกผ่านการถ่ายทอดจากหัวหน้า ค่ายฝึกอบรมเกี่ยวกับทักษะชีวิต
การแก้ปัญหาชีวิต รวมทั้งทักษะการพูดเจรจาไกล่เกลี่ย ทางเลือกสำหรับ
ช่วยลดการใช้ความรุนแรงสำหรับเด็ก

ขยายเครือข่ายการทั้งจากภาครัฐและเอกชน เช่น อัยการจังหวัด
เจ้าหน้าที่สาธารณสุข นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ นักจัดกระบวนการ
กลุ่ม อาทิ เจ้าหน้าที่จากศูนย์ฮอทไลน์ ศูนย์ไทย์พ (มูลนิธิศึกษาภาพเยาวชน)
เจ้าหน้าที่ของ ปปส. เจ้าหน้าที่ตำรวจภูธรภาค 5 ฝ่ายกรรมการเด็กและ
เยาวชน เทศบาลนครเชียงใหม่ เข้ามาช่วยดำเนินกิจกรรม

แกนนำกลุ่มซึ่งเกิดความเบื่อหน่ายการปะทะ และอยากจะ
กลับตัวเป็นคนปกติ มีอิทธิพลสำคัญในการจูงใจสมาชิกรุ่นน้องให้เข้าร่วม
กิจกรรม นอกจากค่ายเสริมสร้างพัฒนาตัวเองข้างต้นแล้ว พวกเขาตระหนัก
ถึงการไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม เจ้าหน้าที่ตำรวจแม้จะไม่จ้องจับกุมเช่น
แต่ก่อน แต่ก็ยังคอยระวังระวังจับตาดูเด็กๆ ทางกลุ่มจึงได้จัดให้มีกิจกรรม
แก้ไขภาพพจน์ เพื่อเปลี่ยนมุมมองของบุคคลภายนอก ว่านับจากนี้ NDR
ไม่ใช่แก๊งกวนเมือง ทำแต่เรื่องร้ายๆ อีกต่อไปแล้ว แต่คือกลุ่มเยาวชน
ที่ต้องการเป็นคนดีและทำประโยชน์เพื่อสังคมต่างหาก

กิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ที่จัดขึ้น เช่น การเก็บขยะ
การบริจาคโลหิต การปลูกป่า การปล่อยปลาที่อ่างเก็บน้ำห้วยตึงเฒ่า
การเลี้ยงอาหารเด็กอ่อนที่บ้านเด็กอ่อนเวียงพิงค์ การร่วมขบวนรณรงค์
วันเอดส์โลก เป็นต้น ขณะเดียวกันก็ออกไปให้ข่าวกับสื่อมวลชนตามสื่อ
ต่างๆ รวมทั้งคลื่นวิทยุเกี่ยวกับกิจกรรมที่ทำ โดยทางกลุ่มจะสวมเสื้อยืด
สีดำคอโพลี สกรีนชื่อย่อ NDR ตรงหน้าอกเป็นสัญลักษณ์ สำหรับเสื้อนั้น
ยายบอกว่า

“...เราทำความดี ให้ดีที่สุด สม่่าเสมอ วันหนึ่งคนจะเห็นเอง...ใส่เสื้อ
NDR ให้ภูมิใจว่า เราคือกลุ่มที่พยายามเป็นคนดีของสังคม ไม่ใช่เราอยู่
แก๊งใหญ่”² NDR เริ่มเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์ไปในทางที่ดีขึ้น แม้ว่าช่วงแรก
เสื้อที่สวมจะทำให้ยิ่งตกเป็นเป้าความเข้าใจผิดของตำรวจ อยู่บ้างก็ตาม

เมื่อเวลาผ่านไประยะหนึ่ง ยายแอ้ว
ในวันนี้ ได้รับการยอมรับนับถือว่าเป็นผู้ที่
คลุกคลีทำงานกับเยาวชนมาอย่างต่อเนื่อง
ยาวนาน สำหรับดิ่ว ปัจจุบันเป็นวิทยากร
ให้ความรู้เรื่องต่างๆ เกี่ยวกับเยาวชน
ทั้งในสถานศึกษา และในเวทีแลกเปลี่ยน
เขาบอกว่า ทุกอย่างไม่ได้เกิดขึ้นโดยง่าย
ต้องใช้เวลา แม้แต่ตัวเขาเอง ซึ่งเปลี่ยน
โรงเรียนมากกว่า 5 โรงเรียนเพราะถูกไล่ออก
หากไม่มียายก็คงไม่มีวันนี้ การทำงานกับเด็กแบบที่ยายแอ้วบอกว่า
“บ่มีดีสักคน ถ้าดีก็คงไม่เข้ามา” จึงเป็นเรื่องละเอียดอ่อน แตกต่างจากเด็ก
ทั่วไป

วันนี้ สมาชิกทั้งหมดของ NDR มีจำนวน 3,941 คน (ในวัน
สัมภาษณ์) แบ่งออกเป็น 30 สายหรือ 30 กลุ่ม กิจกรรมหลักคือการประชุม
แกนนำประจำทุกเดือน การจัดค่ายตามวัตถุประสงค์ต่างๆ อย่างน้อยปีละ
3 ครั้ง กิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ แต่ที่ได้รับความนิยมและจัดขึ้น
เป็นประจำทุกปีคือ กิจกรรมการแข่งขันฟุตบอลในทีม นอกจากนั้นก็ยังมี
การฝึกอบรมประเภทต่างๆ รวมทั้งการฝึกเป็น ดีเจ หรือพิธีกรรายการวิทยุ
ซึ่งยายแอ้ววางโครงการไว้ว่า น่าจะมีรายการวิทยุของ NDR เอง เพื่อเป็น
สื่อสร้างความเข้าใจแก่สังคม ผู้ปกครอง และเยาวชนคนอื่นๆ

หน่วยงานพันธมิตรที่เข้ามาให้ความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องได้แก่
ปปส. ส่วนหน่วยงานที่ให้ความสนับสนุนเรื่องงบประมาณช่วงสองสามปี
ให้หลังคือ IOGT องค์กรพัฒนาเอกชนจากประเทศสวีเดน ซึ่งทำงานด้าน
เยาวชน และมีส่วนส่งเสริมเด็กๆ ได้เปิดหูเปิดตากว้างขวางมากขึ้น

²อ้างจากรีซีตึสารคดี “เครือข่ายลดพฤติกรรมเสี่ยงเยาวชนในชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ วัชสารีสรอด 3-4 เมษายน
2550 โดย ปปส., มูลนิธิภูมิพลังชุมชนไทย, มูลนิธิโลกทัศน์ไทย ผลิต

เดือนพฤศจิกายนปีนี้ (2551) ดิว ยาย และแกนนำบางส่วนจะได้ไปเรียนรู้ดูงานที่สวีเดน ส่วน ปปส.สนับสนุน ทั้งการพาเด็กๆ ไปดูงานต่างประเทศ เช่นที่เมืองจีน และพาพี่น้องที่ทำงาน ด้านเยาวชน-ยาเสพติดจากประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ลาว มาแลกเปลี่ยนถึง ศูนย์ NDR ซึ่งตั้งอยู่ที่เชียงใหม่

ความเปลี่ยนแปลงเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้นเรื่อยๆ แต่ยายก็ยังคงต้องเหนื่อย ไม่ใช่เหนื่อยเพราะเด็ก แต่เหนื่อยกับการที่ผู้คนส่วนที่ยังคงไม่เข้าใจ แถมยังหวังใจว่า อายุมากขึ้นเรื่อยๆ อย่างนี้ หากวันใดวันหนึ่งเกิดยายล้มไป ใครจะเข้ามาดูแล

บ่ายสี่โมงครึ่งของทุกวัน เด็กๆ ในชุดนักเรียนนักศึกษาของสถาบันต่างๆ ทั่วเชียงใหม่ รวมทั้งที่แต่งกายไปรเวทจะแวะเวียนกันมายังห้องใต้ถมจันทร์ บางคนขี่มอเตอร์ไซด์เข้ามาสวัสดียาย นั่งอยู่ครู่หนึ่งก็จากไป บางคนเข้ามาด้วยสี่หน้ากัลดลุ่ม บ้างก็มานั่งคุยกัน หัวเราะรื่น บางส่วนนั่งอยู่หน้าศูนย์ บางคู่ซอ้มมวย บางวันมีกลุ่มบี บอย มาซอ้มมุดนให้ยายดู มีเด็กผู้หญิงมีมาด้วยท่าทางกระสับกระส่าย ยายซึ่งนั่งสงบใจเย็นเป็นปกติอยู่ที่โต๊ะจับสังเกตได้แต่ไกล...“เฮ้อ มีอะไร มาเข้า มาหายาย คุยได้ๆ เข้ามาเลยลูก”

คำถามค้างคาใจยายคือ “หลังสี่โมงครึ่ง คนเชียงใหม่ไปไหนทำไมเด็กๆ ถึงต้องมุงมาที่นี่ มีปัญหาอะไรที่วังมาหาผู้หญิงแก่คนนี้?” ยายอยากจะได้ใครสักคนมาช่วย เคยมีคนมา แต่ก็อยู่ไม่ได้ เพราะกลัวเด็กเมื่อเด็กรู้ว่าเจ้าหน้าที่ก็เริ่มเล่นเกมทำทนาย การจะเอาชนะใจและ

ทำให้เด็กวัยรุ่นที่มีปัญหาซับซ้อนทางอารมณ์แบบเด็กกลุ่มนี้วางใจนั้นไม่ใช่เรื่องง่าย เมื่อไม่เห็นใคร ยายได้แต่รอให้น้องดิ่วเติบโตเป็นผู้ใหญ่ สุขุมกว่านี้

ในวัย 23 ปี ดิวซึ่งรักและเป็นห่วง อยากให้ยายวางมือนั้น แต่ดิ่วยังใจร้อนและมีบารมีไม่พอในสายตาของยาย ยายจึงต้องแบกสังขาร ซึ่งบางครั้งก็ถูกโรคภัยรุกราน มาอยู่เป็นกำลังใจช่วยแก้ไขปัญหาคู่เด็กๆ อย่างไม่มีวันหยุด

เด็กเหลือขอ หรือว่าเยาวชน ที่พยายามพัฒนาศักยภาพ

เด็กหญิงเด็กชาย วัยรุ่นในจังหวัดเชียงใหม่มาจากไหน? เมืองที่ถูกทำให้เป็นศูนย์กลางความเจริญของภาคเหนือแทบทุกๆ ทาง ไม่ว่าจะเป็นด้านอุตสาหกรรม การศึกษา ท่องเที่ยว ทำให้เชียงใหม่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ทั้งจำนวนประชากร อาคารสถาน ห้างร้าน ที่ทำการต่างๆ ดึงดูดผู้คนหลั่งไหลมาจากทั่วสารทิศ คนต่างจังหวัดอพยพโยกย้ายเข้ามาตั้งหลักแหล่ง ขณะที่คนเชียงใหม่ที่ตื่นในเมืองให้นักธุรกิจแล้วย้ายออกไปซื้อบ้านจัดสรรชานเมือง

สถาบันอาชีวะ โรงเรียนมัธยมชั้นดี โรงเรียนนานาชาติ และมหาวิทยาลัยซึ่งเดิมก็มีมากอยู่แล้ว ทำให้เด็กต่างจังหวัด หรือแทบทุกอำเภอรอบตัวเมืองเชียงใหม่มุ่งหน้ามา นับวันยิ่งขยายตัวคุณภาพและชื่อเสียงของหลายสถาบัน รวมทั้งสถานที่ตั้ง เมืองติดขุนเขา ธรรมชาติงดงามทำให้เยาวชนจากทั่วทุกภาค ดันดันจากครอบครัวเดินทางมาเรียน

หอพักผุดขึ้นทุกหนทุกแห่ง โดยเฉพาะบริเวณใกล้ๆ กับสถานศึกษา เด็กวัยรุ่นในเชียงใหม่จึงมีจำนวนมากมายเมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่น จำนวนสมาชิก NDR ที่เพิ่มเกือบสี่พันนั้น ส่วนใหญ่มาจาก เด็กครอบนอกที่เข้ามาเรียนต่อและอาศัยอยู่ตามหอพัก เด็กที่ย้ายติดตาม ผู้ปกครองมาจากจังหวัดอื่น รวมทั้งเด็กที่อาศัยอยู่ในตัวเมืองเชียงใหม่ ที่ขาดคนให้คำปรึกษาดูแล

“มาอยู่ NDR ได้ประสบการณ์เยอะกว่าอยู่โรงเรียนหลายเท่า คือมันไม่มีอะไรเลย (โรงเรียน) คือเราได้ประสบการณ์จริงๆ ไม่ใช่แค่ ในหนังสือ ได้กล้าแสดงออกจากการไปอบรมต่างๆ...”

เป็ย-ฤทธิพันธ์ วิจิตรพร

หัวหน้ากลุ่มเอราวัณ

เยาวชนดีเด่น จังหวัดเชียงใหม่ ปี 2551

เป็ย - ฤทธิพันธ์ วิจิตรพร

เด็กหนุ่มผิวสองสี ตาคม ผมหักศกกล่าวเรียบๆ ก่อนย้าอีกครึ่ง ว่าโรงเรียนและการเรียนเป็นอะไรที่เขาเกลียดมาก เป็ย วัย 18 เป็นชาวเชียงใหม่ มาจากครอบครัวที่ค่อนข้างมีฐานะ พ่อและแม่มุ่งมันส่งเป็ยร่ำเรียนในโรงเรียนเอกชนมีชื่อระดับหัวกะทิ ตั้งแต่อยู่ชั้นอนุบาล เมื่อเข้าวัยรุ่น เป็ยถูกเคี่ยวเข็ญเรื่องการเรียนหนักขึ้นกว่าเก่า ทั้งจากโรงเรียนและที่บ้าน

คุณแม่มุ่งหวังจะให้สิ่งที่ดีที่สุดในชีวิตลูก หลังจากรับเข้ามาจากโรงเรียน ก็พาไปเรียนพิเศษต่อจนถึงสองทุ่ม ทำทุกอย่างเพื่อให้เป็ยได้รับการศึกษาระดับคุณภาพ เพื่ออนาคตอันรุ่งเรืองในวันข้างหน้า แต่ชีวิตในโรงเรียนกลับไม่มีความสุขสำหรับเป็ย การเรียนเป็นเรื่องไกลตัว หนักและน่าเบื่อหน่าย เพื่อนฝูงในโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นลูกคนร่ำรวย แข่งขันกันทั้งเรื่องฐานะ ความเป็นอยู่และวิชาการ รุ่นพี่ในโรงเรียนก็มักรังแกรีดไถอยู่เสมอ ก่อนจะมาเป็นหัวหน้ากลุ่ม เป็นนักกิจกรรมหัวเรียวหัวแดง จนเพื่อนและน้องยอมยกให้เป็นแกนนำ ชีวิตของเป็ยพลิกผันจนไม่คิดว่าจะมีวันนี้

“เมื่อก่อนเหมือนอยู่ตัวคนเดียว รู้สึกว่าไม่มีใครให้ออกาสเรา เพื่อนมวงพอร์ตไม่ใช่อย่างนี้ เมื่อก่อนอยากเรียนมวงพอร์ตให้จบ พอร์ตย้าย ก็ออกเลย ถ้าอยู่โรงเรียนจะเจ็ย ยอมโดนหยาม พอออกแล้ว กลับไปจัดการ โดนหมด!”

เป็ยเล่าว่า ก่อนจะเข้ามาอยู่ NDR เขาก็เกรี้ยวกราด ทำทุกอย่างที่ไม่ดี เริ่มจากการไม่ยอมไปเรียน หายออกจากบ้านไปนานๆ ย้ายโรงเรียนไปมาจนไม่มีที่เรียน ต้มเหล้า เสพยา คบเพื่อนเกเร ทะเลาะวิวาท ใช้อาวุธสารพัด เหตุผลในการเข้ากลุ่มของเขาคืออยากมีสังกัดที่น่าเชื่อถือ การอยู่ได้ร่มเงาของ NDR เป็นสัญลักษณ์ของความปลอดภัยสำหรับเด็กเชียงใหม่ หลายเสียงยืนยันตรงกันว่า ที่เข้ามาเพราะต้องการป้องกันตัวเองการถูกรังแกจากกลุ่มแก๊งต่างๆ ที่มีอยู่ทั่วทุกโรงเรียน

“เดี๋ยวนี้เด็กร้ายครับ” ร้ายหรือไม่ร้าย จำนวนสมาชิกที่เพิ่มขึ้น คงพอจะยืนยันได้

ดิวงบอกว่าแม่ NDR จะหลีกเลี่ยงการทะเลาะวิวาท หันไปใช้การเจรจาไกล่เกลี่ย และเปลี่ยนภาพพจน์กลายเป็นเด็กกิจกรรม แต่หากเด็ก

คนไหนมีเรื่อง ทางกลุ่มก็สามารถเคลียร์ได้ ผลงานที่พวกเขาสร้างไว้ยังมีผลอยู่จนทุกวันนี้ เด็กๆ จึงเข้าสมัครเป็นสมาชิกเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เพื่อใช้ชีวิตวัยรุ่นในเมืองอย่างอุ่นใจ

การจะเข้ามาเป็นสมาชิก NDR นั้น จะต้องมีภาระเบียดจืดชื่อและมีหมายเลขประจำตัวทุกคน โดยเข้ามาสมัครกับยายซึ่งรู้จักเด็กๆ ทุกคน เปีย ซึ่งแยกตัวออกมาจากแก๊งสันป่าเลียงเข้ามาอยู่ NDR และตั้งกลุ่มกับเพื่อนๆ นั้น ตอนแรกต้องรวบรวมสมาชิกให้ได้ครบ 30 คนก่อน แล้วมาแจ้งความจำนงกับยาย กลุ่มของเปียรักอิสระ อยู่กันเหมือนเพื่อนที่ห้อง ไม่มีใครเป็นพี่ใหญ่ให้ต้องเชื่อฟัง เปียแม้จะตัวเล็กกว่าเพื่อน แต่ก็ดูใจกล้า หนึ่ง และมีความเป็นผู้นำ

“ยายให้คำปรึกษา เป็นที่พึ่งได้ เหมือนแม่คนที่สอง คุยกับพ่อแม่ไม่เข้าใจ”

อาร์ม - ชาญวิทย์ คุณภาวิวัฒนางกูร

อาร์ม-ชาญวิทย์ คุณภาวิวัฒนางกูร
สมาชิกกลุ่มเอราวัณ

หลังจากเปียถอดใจเรื่อง การเรียนและเที่ยวเกอร์อยู่พักใหญ่ เมื่อเข้าร่วมกลุ่ม NDR เขาก็ค่อยๆ ตั้งหลักได้ เปียเข้าร่วมกิจกรรมสร้างความตระหนักและรู้จักตนเอง กิจกรรมค่าย และการฝึกอบรมต่างๆ วันนี้เปียได้ก้าวขึ้นเป็นแกนนำ

ด้วยความยินยอมพร้อมใจของเพื่อนๆ และรุ่นน้อง

อาร์มเป็นเพื่อนเปีย เข้ากลุ่มในเวลาไล่เลี่ยกัน ปัจจุบันเป็นสมาชิกกลุ่มเอราวัณ ถ้าหากหน้าตาทำที่เปียเหมือนซ่อนความแรงแกร๊ว อาร์มก็ดูค่อนข้างเรียบร้อยทีเดียว เหตุผลที่อาร์มมาเข้ากลุ่มเพราะอยากมีเพื่อน เขาย้ายตามพ่อแม่มาจากกรุงเทพฯ อาจเป็นด้วยแปลกแยกกับเพื่อนในโรงเรียน รวมทั้งถิ่นที่อยู่ใหม่ เมื่อได้มาอยู่ NDR ก็รู้สึกชอบใจ เขามียายเป็นที่ปรึกษา เต็มช่องว่างให้แก่ครอบครัวที่ไม่ค่อยอบอุ่น นอกจากนั้นอาร์มยังได้พบเพื่อนๆ ที่จริงใจ คอเดียวกัน ได้ทำกิจกรรมสร้างสรรค์หลายอย่างร่วมกัน ทำให้อยากอยู่ NDR ไปเรื่อยๆ จนถึงเข้ามหาวิทยาลัย

“พ่อแม่แยกทางกันครับ บอกลอยอยู่กับพ่อ เข้ากลุ่มเพราะพี่เปียชวนมา”

บอล-สมาชิกกลุ่มเอราวัณ

บอลเป็นหนุ่มน้อยชาวพิจิตรวัย 15 หน้าตาอ่อนเยาว์น่าเอ็นดู เหมือนยังไม่พ้นวัยเด็กดี บ้านของบอลอยู่ใกล้ๆ บ้านเปีย บอลเพิ่งเข้ามาอยู่ NDR ได้ปีกว่า ก่อนหน้านั้นเขาตามเพื่อนออกไปอยู่ข้างนอกเพราะทะเลาะกับพ่อ พวกเขาเช่าห้องแคบๆ แออัดยัดเยียดกันอยู่ถึง 10-20 คน ล้วนเป็นเด็กที่พลัดจากครอบครัวด้วยสาเหตุ

บอล - สมาชิกกลุ่มเอราวัณ

นานปีประการ เป็นเด็กต่างอำเภอเข้ามาเรียนในเมืองบ้าง หนีออกจากบ้าน ทะเลาะกับพ่อแม่บ้าง เช่นเดียวกับบอล เมื่อมาอยู่รวมกัน เพื่อนคนหนึ่งชวนทำอะไร คนที่เหลือก็เฮโลตาม ไม่ว่าจะเรื่องทะเลาะชกต่อยหรือการใช้ยาเสพติด ซึ่งพัฒนาไปเป็นการลักเล็กขโมยน้อยเพื่อให้ได้เงินมาซื้อยาเป๊ยซึ่งบอลนับถือเป็นเพื่อนเป็นพี่ชักรวนบอลกลับมา บอลบอกว่าจะคุยกับพี่เป๊ยได้ เพราะเขาเคยผ่านมาก่อน ไม่เหมือนคุยกับพ่อเพราะมักจะถูกบ่นว่า เป๊ยนำบอลมาสมัครเป็นสมาชิกกับยาย พาไปเลิกยา และบอกให้กลับมาอยู่กับพ่อที่บ้านเหมือนเดิม ช่วงเวลาที่บอลหลุดไปจากวิถีชีวิตเด็กปกติ ทำให้เรื่องการเรียนของเขาติไปโดยปริยาย หลังจากกลับเข้าบ้าน พ่อก็ไม่ได้ดูตา บอลจึงกลับมาช่วยพ่อทำงานที่ร้านแว่นตา

สภาพสังคมปัจจุบันนี้ ไม่ว่าจะเด็กหรือผู้ใหญ่ดูเหมือนจะไม่มีใครเท่ากัน และปราศจากภูมิคุ้มกันที่ดีสำหรับตั้งรับความเขี้ยวกรากของกระแสวัตถุนิยมที่ยึดยึดเป้าหมาย ความหวัง และรูปแบบชีวิตให้เราอย่างไม่ทันตั้งตัว

สังคมในเมืองยิ่งต่างจากสังคมชนบท เพราะแยกกันอยู่อย่างเอกเทศ ไม่มีศุนย์รวมใจ แต่ละหลังคาไม่รู้จักกัน ต่างคนต่างออกไปทำงานของตน เป้าหมายชีวิตคือความมั่นคงทางวัตถุ เมื่อมีบุตรหลานก็ยิ่งบากบั่นหาเงินเพื่อส่งเสียลูกๆ ไม่มีปู่ย่าตายายอยู่ใกล้ๆ คอยแนะนำพร่ำสอนหรือถึงมีถึงสอน ก็ไม่ค่อยได้รับความเชื่อถือ เพราะช่องว่างความเข้าใจของยุคสมัย คนรุ่นใหม่ยอมรับเหตุผลที่มากับเทคโนโลยี ขณะคนรุ่นเก่ายึดถือคุณค่าทางใจอีกแบบหนึ่ง

ในส่วนของการศึกษา การศึกษาปัจจุบันที่เป๊ยสะท้อนว่า น่าเบื่อหน่าย มุ่งเน้นความรู้ทางวิชาการ ในระดับอุดมศึกษาก็เป็นเรื่องเฉพาะแขนงส่วนใหญ่เป็นศาสตร์นอกตัว รู้เรื่องภายนอกมากกว่าจะเข้าใจตนเอง

เมื่อผู้คนไม่เข้าใจตัวเอง ความสัมพันธ์ต่อมนุษย์ด้วยกันจึงเริ่มมีปัญหา เกิดการหย่าร้างติดตามมา เด็กๆ คือผลพวงของสภาพการณ์ทั้งหลายแหล่ พ่อหรือแม่ที่เลี้ยงลูกตามลำพังเมื่อไม่อาจจัดการกับปัญหาภายในของตน ไม่มีเวลาที่จะพูดคุยกับลูกเนื่องจากงานหรือความเหนื่อยล้า แล้วเลือกการดูว่ากล่าวแทนการทำความเข้าใจ ก็ยิ่งกลายเป็นการผลักไสให้ลูกเข้าไปสู่ปัญหาที่สาหัสสากรรจ์ยิ่งกว่าเดิม

เมื่อเด็กก้าวออกจากบ้าน เช่นเดียวกับบอล ถนนแห่งความเสี่ยงเปิดกว้าง แล้วเมื่อพวกเขาพลาดผิดถล่ำไป สังคมที่แบ่งแยกดีเลวแบบหยาบๆ ก็พร้อมจะประณามซ้ำเติมว่าเป็นเด็กเลว เด็กเหลือขอ

ถ้าหากกล่าวตามมาตรฐานนั้น เด็กๆ NDR แทบทุกคนล้วนเป็นเด็กมีปัญหา หลายคนมีพฤติกรรมเหลือขอตามมุมมองดังกล่าว โชคดีที่ผู้ใหญ่อย่างยายไม่ได้คิดเช่นนั้น กิจกรรมแก้ปัญหานำทางเด็กกลับมาจึงไม่เคยหยุดยั้งเลยตั้งแต่สิบปีที่แล้ว ทุกวันนี้ แกนนำรุ่นใหญ่หลายคนตระหนักและตั้งใจอย่างยิ่งที่จะช่วยเหลือ ดึงน้องๆ กลับมาอยู่ในทางทุ่มเททำงาน ถ่ายทอดประสบการณ์เพื่อเป็นบทเรียนแก่เด็กรุ่นใหม่ ช่วยงานยายอย่างไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย หลายคนเข้าร่วมประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยนในเวทีระดับจังหวัด ภาค หรือระดับประเทศ เป็นตัวแทนเยาวชนของกระทรวงวัฒนธรรม คอยสอดส่องด้านสื่อ หรือเป็นวิทยากรถ่ายทอดประสบการณ์ แนะนำเพื่อนเยาวชน เกี่ยวกับปัญหาวัยรุ่นตามสถาบันการศึกษาต่างๆ

“วัตถุประสงค์ของ NDR คือให้คนเป็นคนดี เรามีหน้าที่ชักพอกใครที่ติดยามากก็พาไปเลิก ใครที่มีเรื่องมาต้องออกจากโรงเรียน ยายก็ไปช่วยพูดคุยกับอาจารย์ให้ จนสามารถกลับไปเรียนได้หลายราย...

“อยากเรียนต่อสังคมสงเคราะห์ครับ อยากจะกลับมาดูแลกลุ่มแทน
อยากให้ยายเหมือนคนแก่ธรรมดา ได้นอนพัก วันอาทิตย์ได้ไปโบสถ์”

ดิวิ

“เบิร์ตอยากให้ยายมีหลายๆ คน 10 คน 1,000 คน อยากให้ยาย
ทำงานต่อไป สุขชีวิตไป มีเงินมาทำโครงการ คนเชียงใหม่มียายคนเดียว
อยากเปลี่ยนห้องๆ จากนักเลง สังคมรังเกียจ มองว่าเป็นขยะ เป็นเยาวชน
ที่ดี เบิร์ตก็พยายามกับยาย เบิร์ตอยากสืบสาน สืบต่อยาย อยากให้น้องๆ
มีความสุข พันอันตราย มีความดีในตัว อยากให้ปัญหาวัยรุ่นทะเลาะกัน
ที่ยายแก้ทุกวันนี้หมดไป”³

เบิร์ต-แกนนำกลุ่มหลังมอ

รองประธานคณะกรรมการสภาเยาวชน

จังหวัดเชียงใหม่ ปี 2551

ในส่วนของเป๊ยนั้น เขาพยายามคัดกรองปัญหาและแก้ไขกันเอง
กับแกนนำหรือสมาชิก เพื่อไม่ให้ยายต้องลำบาก เพราะเด็กรุ่นหลังๆ
ที่เข้ามาใหม่ ยังไม่ค่อยเข้าใจระบบดี มักตรงรี่เข้าไปหายาย ไม่ว่าจะ
มีปัญหาเล็กน้อยแค่ไหน ทำให้ทุกวัน ตลอดเวลาทำการสี่โมงเย็นถึงหนึ่งทุ่ม
ของยายแฉิวเป็นชั่วโมงแห่งสารพันปัญหา

ดิวิเองอยากให้ NDR มีคนเข้ามาให้ความช่วยเหลือมากกว่านี้
งบประมาณที่มีอยู่ ทำให้โครงการพาสมาชิกเข้าวัดรอบสองของเป๊ยซึ่งจะ
ทำมากกว่าสวดมนต์ แต่จะฝึกปฏิบัติธรรมด้วยนั้นเป็นไปได้ หรือว่า
โครงการของกลุ่มอื่นๆ เช่น โครงการลดพฤติกรรมเด็กติดเกมของพูล
โครงการลดเที่ยวกลางคืน โครงการพัฒนาชุมชนของบางกลุ่มได้รับ

ผลกระทบไปด้วย ส่วนยายกับเบิร์ตนั้นคิดเช่นเดียวกันว่า แม้จะมีเจ้าหน้าที่
จากหลายหน่วยงานร่วมด้วยช่วยเหลือในการดำเนินกิจกรรมแต่ละครั้ง
แต่ภาระรับผิดชอบ ยายเพียงคนเดียวต่อเด็กสี่พันคน แถมยังมีแนวโน้มว่า
จะเพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อยๆ นั้น นับวันยิ่งดูเป็นเรื่องเกินกำลัง

แสวงหาความร่วมมือ

สิ่งที่ยายแฉิวพยายามมาตลอดเพื่อแบ่งเบางาน ก็คือการติดต่อ
ทำความเข้าใจกับผู้ปกครอง ไม่ว่าจะเป็นการทำจดหมายข่าว หรือเอกสาร
เวียน แต่ก็เงียบหาย ไม่ได้ผล ราวปีกว่านี้เองที่ NDR ริเริ่มให้มีการประชุม
ผู้ปกครองขึ้น ครั้งแรกมีคนเข้าร่วมไม่ถึงสิบคน ครั้งต่อมาเพิ่มขึ้นเล็กน้อย
ส่วนครั้งที่สามที่เพิ่งจัดไป นับได้ประมาณยี่สิบราย

ในวันประชุมมีการฉายภาพกิจกรรมของ NDR ให้พ่อแม่ได้รับรู้
และเข้าใจว่าลูกหลานกำลังทำอะไรอยู่ ไม่ได้มีว่สุขกันทำเรื่องร้ายๆ อย่างที่
พวกเขาคิด ครั้งที่ 2 เริ่มอธิบายความเป็นมาเป็นไปของกลุ่ม คราวนี้
ผู้ปกครองเข้าใจมากขึ้น เริ่มซักชวนคนรู้จักมา ครั้งที่ 3 นั้นยังคงเป็นเรื่อง
การอธิบายเพื่อสร้างความเข้าใจให้ผู้ปกครองเช่นเดียวกับครั้งก่อนหน้า

“ตอนแรกตกใจแล้วก็ไม่ค่อยรับ รู้ว่าเป็นแก๊ง เคยได้ยินมาก่อน
ก็แอนตี้ ไม่อยากให้ลูกไปยุ่ง ตอนหลัง ยายแฉิวฝากเชิญไปประชุม แม่ก็
ไม่ไป อยากไปประชุมผู้ปกครองโรงเรียนมงฟอร์ตมากกว่า”

ผู้ปกครองของเป๊ย

³อ้างแล้ว วีซีดีสารคดี “เครือข่ายลดพฤติกรรมเสี่ยงเยาวชนในชุมชน จังหวัดเชียงใหม่, ปปส.

คุณแม่ของเป็ยเป็นชาวเชียงใหม่คนหนึ่งที่ได้ยินกิตติศัพท์ของ NDR และยายแฉ้วในทางเสื่อมเสียมาโดยตลอด จึงปฏิเสธการชักชวนด้วยความเสียใจเมื่อทราบว่าลูกไปเข้าแก๊ง แต่พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นของลูกชายก็ทำให้คุณแม่ซึ่งดูแลลูกวัยรุ่นตามลำพัง เริ่มหันมาให้ความสนใจกับกลุ่ม NDR

เป็ยก็เหมือนวัยรุ่นทั้งหลายที่รักเพื่อนพ้อง เมื่อเขาเลิกเกรแล้ว มาอยู่ NDR บางครั้งก็มีเพื่อนมาขออาศัยอยู่ที่บ้าน บางคืนตื่นดึกก็ออกไปช่วยเหลือเพื่อนที่ประสบเหตุ แม่ต้องขับรถไปส่ง เธอจึงได้เห็น เริ่มเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างเด็กๆ และรับรู้ข้อเท็จจริงมากขึ้นเรื่อยๆ รวมถึงเรื่องโครงการทำความดี พาเพื่อนปล่อยปลา เข้าวัดเข้าวาของเป็ย เมื่อมีการจัดประชุมผู้ปกครองครั้งที่ 2 เธอจึงตัดสินใจเข้าร่วม ครั้งนั้น ความรู้สึกของคุณแม่ของเป็ยต่อยายแฉ้วเปลี่ยนไป

“ตอนนั้นมองว่ายายเป็นฮีโร่ของเด็ก แต่ก่อนได้ยินชื่อก็อคติ มองว่าเป็นหัวหน้าแก๊ง คนส่วนใหญ่มองอย่างนั้น แม่ก็อ้อ เป็นช่วยละอ่อน ไม่ปฏิเสธแล้ว ให้ความร่วมมือทุกอย่าง อยากรไปช่วยทำกับข้าวเวลาที่มีประชุม จะพยายามติดต่อผู้ปกครองที่ไม่เข้าใจเหมือนเราแต่ก่อนให้เข้าใจ”

หลังจากที่เคยเสียใจและผิดหวังแทบบ้าเมื่อเป็ยไม่ยอมเรียน วันนี้แม่เริ่มมีความหวังขึ้น และเริ่มทำใจได้ว่าเป็นวัยของเขา เหมือนตัวพ่อแม่ผู้ใหญ่เองสมัยก่อนก็ยังไม่รู้อะไรและมีเรื่องผิดพลาดบ้าง แม่เป็ยยังบอกว่า สำหรับคนเป็นพ่อแม่ต้องใจเย็นๆ สักวันหนึ่งพวกเขาจะผ่านช่วงวัยของเขา เหมือนเป็ย ลูกชายของแม่ที่กลับมาเรียนต่อ ม.ปลาย ที่ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน (กศน.) ที่เธอว่า “ช่วงนี้ดีขึ้น พุดจารู้เรื่อง เมื่อก่อนเขาจะไม่ฟัง อ้างว่าเป็นวัยรุ่น ใจร้อน ต้องปล่อยไปสักพัก ...”

บทที่ 4

เยาวชนหญิง หรือเด็กสาวใจแตก

ในจำนวนสมาชิกทั้งหมดกว่าสี่พันคนนั้น NDR มีผู้หญิงราว 400 คน มีกลุ่มหญิงล้วนอยู่ 4 กลุ่ม ดิวเล่าว่า ตอนแรกเด็กผู้หญิงราว 40 กว่าคนตามเพื่อนชายมาที่ NDR เมื่อเห็นว่าเป็นกลุ่มใหญ่พอควร ยายจึงชักชวนให้ตั้งกลุ่ม ที่แยกเฉพาะผู้หญิงนั้นเนื่องเพราะปัญหาของเด็กผู้หญิงกับเด็กผู้ชายไม่เหมือนกัน ส่วนใหญ่เด็กหญิงจะเป็นเรื่องความรัก เรื่องแฟน เรื่องการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยสมควร ตลอดจนการท้อง และทำแท้ง ทว่า ในส่วนของความรุนแรงนั้นกลับกลายเป็นว่าเด็กหญิงก็มีปัญหาไม่ต่างจากเด็กชาย เพียงแค่ไม่ใช่อาวุธเท่านั้น เมื่อชอบผู้ชาย คนเดียวกัน แย่งแฟน หรือเพียงแค่ข่มขืน ไม่ชอบหน้า เด็กผู้หญิงก็พร้อมที่จะตบตีทะเลาะวิวาท

ปฏิเสธไม่ได้ว่า ปัจจุบันความรุนแรงในหมู่เด็กหญิงชั้นมัธยมนั้น เป็นปรากฏการณ์ที่น่าตระหนกอย่างหนึ่ง พร้อมกันนั้น ภาพรวมของบ้าน เมืองก็มุ่งพัฒนาไปเรื่อยๆ โดยเน้นเรื่องวัตถุผ่านวิถีบริโภคนิยม ภาพลักษณ์ ของผู้หญิงในโทรทัศน์แสดงถึงรูปโฉมภายนอกที่งดงามดึงดูดใจ ผ่านโฆษณา เครื่องสำอาง ผลิตภัณฑ์ประติมากรรมหัตถ์ต่างๆ เนื้อหาของละครโทรทัศน์ แทบทุกเรื่องทุกช่องในช่วงไพรม์ไทม์หลังข่าวภาคค่ำ องค์ประกอบหลักคือ ภาพนางร้ายด่าทอ ตบตีนางเอกเพื่อแย่งชิงพระเอก หลายต่อหลายเรื่อง นางเอกที่เคยสงบเสงี่ยมเรียบร้อยในอดีตลุกขึ้นสู้ และตอบโต้กลับไปด้วยความรุนแรงเช่นเดียวกัน หรือไม่ก็ด่าตอบแบบสุภาพ แต่ด้วยคารมที่ เชือดเฉือนยิ่งกว่า ส่วนศิลปิน ดารา นักร้องขวัญใจวัยรุ่นตามค่ายเพลงต่างๆ ก็นิยมวิยละอ่อน อายุน้อยลงทุกที เช่นเดียวกับที่มีเครื่องสำอางสำหรับเด็กวัยรุ่นเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ

เรา ผู้ใหญ่คงปฏิเสธความรับผิดชอบ บอกว่าเด็กๆ ซึ่งเป็นผลผลิต ของสังคมเองไม่ได้ ความรุนแรงในเด็กผู้หญิงมาจากไหน เด็กสาว ใจแตกนั้นเพราะใคร มุมมองของเราในการให้การศึกษาเรื่องเพศสัมพันธ์ อาจจะถูกพร่องก็ได้

เมื่อร่างกายมนุษย์เติบโตเข้าสู่วัยเจริญพันธุ์ เด็กหนุ่มเด็กสาว เกิดความเรียกร้องต้องการตามธรรมชาติ ในอดีต ผู้คนแต่งงานตั้งแต่อายุ น้อยๆ แต่ปัจจุบัน เรากำหนดว่าช่วงเวลาอันสมควรคือเมื่อสำเร็จการศึกษา แล้วเท่านั้น เรื่องเดียวกัน เพียงแค่เกิดขึ้นก่อนเวลาที่กำหนด เราถือเป็น เรื่องชั่วช้า เป็นปัญหาที่ต้องแก้ไข แต่เมื่อเวลาผ่านไป คนคน เดิมกลับ ได้รับความอนุญาตจากสังคมให้ทำสิ่งเดียวกัน ยิ่งไปกว่านั้น เรายังสร้างความ ขอบธรรมโปะทับลงไป โดยเสริมคุณค่าเรื่องชีวิตสมรส ครอบครัวอบอุ่น และการเป็นแม่เข้ามาอีก

การให้คำต่อเรื่องเดียวกันอย่างลึกลับเช่นนี้ทำให้เด็ก ๆ ไม่อาจ เข้าใจได้ เมื่อพวกเขาถึงวัยนั้น และเข้าสู่เพศสัมพันธ์อย่างปราศจากวุฒิภาวะ ปัญหาสารพัดจึงติดตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

กิจกรรมช่วงหลังที่ต้องเน้นเป็นพิเศษสำหรับเด็กผู้หญิงของ NDR เกี่ยวข้องกับปัญหาเหล่านี้ ยายแฉ่วได้จัดค่ายหญิงล้วนขึ้นเพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจเรื่องเพศสัมพันธ์ การคุมกำเนิด รวมถึงความรุนแรง การทำร้าย ร่างกาย โดยเชิญวิทยากร ผู้รู้มาช่วยร่วมดำเนินการเช่นเคย

ยายเล่าว่า หลังจากผ่านกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เด็กผู้หญิงที่เป็น เด็กกล้าแต่มี แข่งขันกันหลับนอนกับเด็กผู้ชายก็ลดลง ทะเลาะวิวาทน้อยลง

“ไม่อยากให้มองว่าพวกเราเป็นกลุ่มเสี่ยง ที่จริงอยู่ที่ไหนก็เสี่ยง ไม่ใช่แค่เด็กที่เสี่ยง ผู้ใหญ่ก็เสี่ยง อยู่ในนี้ปลอดภัยที่สุดแล้วค่ะ อยู่ข้าง นอกเสี่ยงกว่า ไม่มีใครห้ามเราเลย เพื่อนฝูงก็มีแต่จะยุยงส่งเสริม อย่าง เช่นมีบู่หรืออยู่ตัวเดียว ก็จะบอกว่า สูบสิจ๊ แบ่งกัน”

น้องใหม่-รุ่งนภา ทาอินทร์

แกนนำหญิง กลุ่มสมิงพระราม 2 (SMR 2)

น้องใหม่ติดตามน้องเจก เพื่อนชายเข้ามาอยู่ NDR ได้ราว 2 ปีกว่า เธอบอกว่าชีวิตเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัดจนคนรอบข้างรู้สึก จากหลังมือ กลายเป็นหน้ามือ ก่อนหน้านั้น ใหม่หนีออกจากบ้าน หลังจากคุณพ่อคุณแม่ และคุณยายเสียชีวิตในเวลาไล่เลี่ยกัน เด็กเรียนอย่างเธอก็เค็งคว้าง หลุดออกจากชีวิตปกติ ยิ่งเมื่อถูกผู้ชายใช้กำลังลวง โทษ เธอก็ไม่กลับ

ใหม่เล่าว่า เด็กผู้หญิงมักจะสนใจเรื่องการทำให้สวยเด่น เก่ เก่ง จะเดินไปไหนก็ทำตัวเจิดฉาย และไม่สวยมีปัญหาดำทอตบตีกันเรื่องผู้ชาย เธอเองที่เคยเป็นเด็กเรียบร้อย เมื่อไม่เหลือสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจใดๆ ในโลก ใหม่เริ่มละเลยการเรียน ออกมาเช่าห้องอยู่กับรุ่นน้อง 3-4 คน แต่ก็ยังทำงานในตอนกลางวัน นำเงินนั้นมาใช้จ่ายกับน้องๆ ที่อาศัยอยู่ด้วยกัน เงินที่พ่อแม่เหลือไว้พอจะมีอยู่บ้าง ใหม่เริ่มนำไปซื้อเสื้อผ้า บุหรี่ ยาเสพติด กาว รวมกลุ่มเสพกันจนเงินหมดได้ที่ จากนั้นก็ออกไปเตร็ดเตร่ หาเรื่องทะเลาะวิวาท ปล่อยแรงพลังไร้ทิศทางตามข้างถนน

ในวันนี้ใหม่ไม่เหลือภาพพจน์เช่นนั้นแล้ว เธอเติบโตขึ้นเป็นเด็กสาว อายุ 19 ผอมยาวประป่า หน้าตาหมตจืด พูดจาฉะฉานล่อลวงหวาน เป็นที่ที่คอยช่วยเหลือแนะนำน้องๆ แม้ว่าใหม่จะมีเวลาเข้าออฟฟิศเพียงสัปดาห์ละ 2-3 วัน เนื่องจากทำงานส่งเสียตัวเองเรียนต่อ ม.ปลาย ที่ศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียน แต่น้องผู้หญิงก็ใช้วิธีโทรศัพท์มาหาเวลาที่มีปัญหา ใหม่เองคิดเหมือนเพื่อนๆ คือพยายามช่วยแบ่งเบาภาระของยายแฉ่ว ด้วยการกรอกแก้ปัญหาค่าที่จัดการได้ก่อนถึงมือยาย แต่ส่วนใหญ่แล้ว ยายซึ่งหูตากว้าง ก็จะทราบเรื่องก่อนทุกครั้ง

ใหม่พาน้องๆ ทำกิจกรรม เช่น ช่วยยายทำความสะอาดออฟฟิศ เตรียมของทำบุญตักบาตร ไปเวียนเทียน หรือปล่อยปลา ปลูกป่าร่วมกับเด็กผู้ชาย ส่วนโครงการล่าสุดที่ยังรองบประมาณอยู่ก็คือ ไปออกบูธ แจกถุงยางอนามัย ไปปลิว แผ่นพับให้ความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์ การคุมกำเนิด และโรคเอดส์ ที่สวนหลวง ร.9 จังหวัดเชียงใหม่ เธอมองว่า เด็กสาวสมัยนี้ ivoต่อเรื่องเพศสัมพันธ์ แต่ไม่ค่อยสนใจที่จะป้องกันตนเอง ด้วยเหตุผลส่วนตัวหลายอย่าง เช่น ไม่รู้ไม่สนใจ หรือตั้งใจให้ท้องเพื่อผูกมัดผู้ชาย แต่ฝ่ายชายก็มีส่วนสำคัญ ใหม่บอกว่า ถ้าไม่มีผู้ชาย ผู้หญิงก็คงไม่ท้อง

ใหม่บอกว่า เดี่ยวนี้ปัญหาของเด็กผู้หญิงในกลุ่มไม่ค่อยหนักหนาสาหัสแล้ว เด็กสาวที่มีพฤติกรรมหลุดไม่อยู่ทยอยออกจากกลุ่มไป อาจเพราะ NDR มีกฎ มีกรอบมีเกณฑ์การอยู่ร่วมกัน สำหรับเรื่องนี้ ดูเหมือนใหม่ จะเข้าใจวัยรุ่นด้วยกันค่อนข้างดี เธอพูดสิ่งเดียวกับยายว่า ต้องให้เขาเปลี่ยนแปลงด้วยตัวเอง ต่อให้เป็นใครมาบอกเขาก็ไม่ฟัง ถ้าเขาไม่คิดจะเปลี่ยน วิธีการให้คำปรึกษาของใหม่ก็มีส่วนคล้ายกับยายแฉ่ว คือไม่พูดมาก พูดสั้นๆ พูดให้ได้คิดในฐานะผู้ที่มีประสบการณ์มาก่อน ใหม่บอกว่า ยายพูดสั้นก็จริง แต่เจ็บ โดนใจวัยรุ่น สิ่งที่ยายบอกกับใหม่เช่นเดียวกับที่บอกเด็กคนอื่นคือ อะไรที่ผ่านมาแล้วให้ลบมันทิ้งไปซะ วันนี้เราเริ่มต้นใหม่ เดี่ยวคนก็จะค่อยๆ เห็นความดีของเราเอง

งบประมาณมีผลต่อการดำเนินกิจกรรม การประชุมที่จัด 3 เดือน ครั้งนั้น สำหรับใหม่รู้สึกว่ายากให้จัดบ่อยกว่านี้ เพื่อให้เด็กผู้หญิงได้วนมาพบและสนิทสนมกันอย่างทั่วถึง เพราะพบว่า เมื่อแต่ละคนมีปัญหากับใครที่อยู่นอกกลุ่ม ถ้าสืบสาวไปมาจะพบว่าต่างล้วนเป็นคนรู้จัก เป็นเพื่อนของเพื่อน ทำให้ยุติการวิวาทไปโดยปริยาย การจัดกิจกรรมต่อเนื่องไม่เว้นว่างนานไปยังมีส่วนทำให้การพัฒนาด้านต่างๆ ดำเนินไปอย่างได้ผล

ชีวิตวันนี้ของใหม่ เธอมีความสุขความพอใจ มีคนรักที่อบอุ่น เข้าใจ มียายเป็นผู้ใหญ่คอยให้คำปรึกษา แม้จะไม่อาจทดแทนครอบครัวที่สูญเสียไปอย่างกะทันหัน การได้ทำกิจกรรม ร่วมเป็นหนึ่งใน NDR ทำให้ชีวิตของใหม่มีความหมาย มีเพื่อน มีความอบอุ่น ปลอดภัย

เรื่องราวของเยาวชน NDR และชีวิตของหญิงสูงวัยผู้หนึ่ง ซึ่งได้กลายมาเป็นที่ปรึกษาปัญหาของวัยรุ่นโดยไม่ได้ตั้งใจ บอกอะไรเรา หลายประการ ทั้งชี้ให้เห็นถึงสภาพการณ์ที่มีส่วนทำให้เกิดปัญหาเหล่านั้น ความรุนแรงที่แฝงเร้นอยู่ในโครงสร้างสังคม แรงเสียดทานทางเศรษฐกิจ ที่มีผลต่อการดำรงชีวิต นำตระหนักที่เราพบว่าโรงเรียนและสถาบันศึกษา กลายเป็นสถานที่ที่ไม่ปลอดภัยจนเด็ก ๆ ต้องมีสังกัดไว้คุ้มกันตัวเอง น่าตกใจที่เด็ก ๆ บ่นเป็นเสียงเดียวซ้ำซากว่า พ่อแม่ไม่มีเวลาให้ พ่อแม่ไม่เข้าใจ พ่อแม่ไม่ฟัง ขอบบ่น ดุด่า และไม่เชื่อใจลูก

แต่ทุกอย่างก็ไม่ได้เลวร้ายจนเกินการณ วันนี้ เด็กกลุ่มที่ได้ชื่อว่า ร้าย น่ากลัว ตัวปัญหา กำลังพลิกเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้นทุกวัน แม้ว่า หลายๆ คนอาจจะไม่ได้เป็นเด็กดีเรียบร้อยในจินตนาการผ้าพับไว้ แต่พวกเขาก็รักชีวิตในทางที่ถูกที่ควรขึ้น ไม่พาตัวเองไปตกอยู่ในความเสี่ยง และเกิดความตระหนักถึงผลลัพธ์จากพฤติกรรมของตน อาศัยผู้ใหญ่เพียงคนหนึ่ง ที่ทุ่มเทใส่ใจในตอนแรก จนกระทั่งขยายเป็นเครือข่ายความร่วมมือ ก็ทำให้ชีวิตของพวกเขามีคุณค่าและความหมาย พร้อมทั้งจะช่วยเหลือน้องๆ รุ่นหลังต่อไป

สิ่งที่เกิดขึ้นชี้ให้เห็นว่า บางทีเส้นทางชีวิตที่หักเหไปสู่ความสับสนเสี่ยง ของเด็กวัยรุ่นนั้น อาจเป็นเพราะพลังที่มีอยู่เหลือเฟือของพวกเขาไม่มี ที่ทางรองรับในสังคม แต่เมื่อมีผู้ช่วยชี้นำ ประดับประดา สร้างพื้นที่ให้ พวกเขาได้แสดงออกอย่างเหมาะสม ผลที่ตามมา ไม่เพียงแต่นำพาชีวิต เขาพ้นจากวัยอันตราย แต่ยังเป็นผลดีต่อคนรอบข้างและสังคมด้วย

เราคงต้องช่วยกันคนละไม้คนละมือ และไม่ใช่ว่าหาหนทางเยียวยา ปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วเท่านั้น แต่หันกลับไปสืบค้น เปลี่ยนแปลงหรือแก้ไข ในจุดที่เป็นรากเหง้าต้นตอ ที่สำคัญคือ การลงมือปฏิบัติ ร่วมแรงร่วมใจกัน ไม่ว่าจะในฐานะผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่ หรือสมาชิกของสังคม เพื่อสร้างสังคม ที่น่าอยู่ ใสใจ เอื้อเฟื้อ อาหารซึ่งกันและกัน แทนสังคมแห่งการแข่งขัน หมายมันเพียงความสำเร็จ ต่างคนต่างอยู่ ไม่สนใจกันและกัน เพราะปัญหา เมื่อเกิดขึ้นและขยายตัวออกไปนั้น ส่งผลกระทบต่อเราทุกคน

ขอขอบคุณ เด็กๆ NDR ที่ทำให้สังคมไทยมีความหวัง
ขอบคุณที่เป็นตัวอย่าง ในการ “ให้” และ “สร้าง” โอกาสแก่ตัวเองอย่างไม่ยอมแพ้
และขอขอบคุณ “ยายแฉิว” สำหรับความรักของพระเยซูคริสต์ที่เป็นจริงในชีวิต

บรรณานุกรม

เอกสาร

รายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นฉบับสมบูรณ์ เรื่อง “โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาหายเสพติดในกลุ่มเยาวชน NDR” โดย นางลัดดาวลัย ชัยนิลพันธุ์, นางสาวสุอาทิพ ลากสมทบ และคณะ, กันยายน 2548, สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยจังหวัดเชียงใหม่

ข้อมูลวิดิทัศน์ และอื่นๆ

วีซีดี “เครือข่ายลดพฤติกรรมเสี่ยงเยาวชนในชุมชน จังหวัดเชียงใหม่” 3-4 เมษายน 2550 ที่ วังธาร รีสอร์ท โดย ปปส.

สารคดีโทรทัศน์รายการ คนละไม้คนละมือ ตอน “ยายแ้วหัวใจให้ใจ”, 29 มิถุนายน 2551 สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส

แฟ้มภาพกิจกรรมของกลุ่ม NDR

สัมภาษณ์

ลัดดาวลัย ชัยนิลพันธุ์ (ยายแ้ว) วันที่ 21 กรกฎาคม 2551

ดิวิ 27 กรกฎาคม 2551

เป็ย, บอล, อาร์ม, แม่น้องเป็ย 1 สิงหาคม 2551

ใหม่ (แกนนำเยาวชนผู้หญิง) สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ 18 สิงหาคม 2551